

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDU PRE VEREJNÚ SLUŽBU EURÓPSKEJ ÚNIE (druhá komora)

z 11. júla 2013*

„Verejná služba — Psychické obťažovanie — Pojem obťažovanie — Žiadosť o pomoc — Administratívne vyšetrovanie týkajúce sa údajného obťažovania — Rozhodnutie o zastavení administratívneho vyšetrovania — Primeraná lehota na dokončenie administratívneho vyšetrovania — Povinnosť odôvodniť rozhodnutie o zastavení administratívneho vyšetrovania — Rozsah“

Vo veci F-46/11,

ktorej predmetom je žaloba podaná podľa článku 270 ZFEÚ uplatniteľného na Zmluvu o ESAE podľa jej článku 106a,

Marie Tzirani, bývalá úradníčka Európskej komisie, s bydliskom v Bruseli (Belgicko), v zastúpení: pôvodne É. Boigelot a S. Woog, neskôr É. Boigelot, advokáti,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: pôvodne V. Joris a P. Pecho, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci B. Wägenbaur, advokát, neskôr V. Joris, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci B. Wägenbaur, advokát,

žalovanej,

SÚD PRE VEREJNÚ SLUŽBU (druhá komora),

v zložení: predsedníčka komory M. I. Rofes i Pujol, sudcovia I. Boruta a K. Bradley (spravodajca),

tajomník: X. Lopez Bancalari, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. septembra 2012,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhom doručeným do kancelárie Súdu pre verejnú službu 14. apríla 2011 podala žalobkyňa prejednávajúcu žalobu, ktorou sa domáha jednak zrušenia rozhodnutia Európskej komisie o odložení jej žiadosti o pomoc a jednak uloženia povinnosti Komisii nahradiť ujmu, ktorá jej údajne vznikla.

* Jazyk konania: francúzština.

Právny rámec

2 Článok 41 Charty základných práv Európskej únie stanovuje:

„1. Každý má právo, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote.

2. Toto právo zahŕňa najmä:

...

c) povinnosť administratívy odôvodniť svoje rozhodnutia.

...“

3 Článok 1d ods. 1 Služobného poriadku úradníkov Európskej únie (ďalej len „služobný poriadok“) znie:

„Pri uplatňovaní tohto Služobného poriadku je zakázaná akákoľvek diskriminácia na základe pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických znakov, jazyka, náboženského vyznania alebo viery, politického alebo iného názoru, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, pôvodu, pracovnej nespôsobilosti, veku, alebo sexuálnej orientácie.

...“

4 Článok 12a ods. 3 služobného poriadku znie:

„Psychické obťažovanie‘ je každé nevhodné správanie, ktoré trvá počas určitého obdobia, opakuje sa alebo je systematické a spojené s fyzickým správaním, hovoreným alebo písaným slovom, gestami alebo inými úmyselnými činmi, a ktoré môžu poškodiť osobnosť, dôstojnosť alebo fyzickú alebo psychickú integritu osoby.“

5 Podľa článku 24 služobného poriadku:

„Únia pomôže každému úradníkovi, najmä v konaní proti osobe, ktorá sa dopúšťa vyhrážania, urážania alebo ohovárania, alebo pri útoku na osobu alebo majetok, ktorému je vystavený on alebo jeho rodinný príslušník z dôvodu svojho postavenia alebo svojich povinností.

Spoločne a nerozdielne nahrad[í] úradníkovi škodu, ktorú utrpel v týchto prípadoch, ak úradník túto škodu nespôsobil úmyselne alebo hrubou nedbanlivosťou a ak sa mu nepodarilo získať náhradu škody od osoby, ktorá ju spôsobila.“

6 Článok 25 druhý odsek služobného poriadku stanovuje:

„Každé rozhodnutie týkajúce sa konkrétneho jednotlivca, prijaté v súlade s týmto služobným poriadkom, sa bezodkladne písomne oznámi dotknutému úradníkovi. Každé rozhodnutie negatívne ovplyvňujúce úradníka musí uvádzať dôvody, na ktorých je založené.“

7 Podľa článku 2 ods. 2 prílohy IX služobného poriadku týkajúcej sa disciplinárneho konania:

„Ustanovujúci [menovací – *neoficiálny preklad*] orgán informuje príslušnú osobu v čase ukončenia vyšetrovania, poskytne jej závery vyšetrovacej správy a na požiadanie aj všetky dokumenty priamo súvisiace s obvineniami, ktoré boli proti nej vznesené, v súlade s ochranou legitímnych záujmov tretích strán.“

Skutkové okolnosti

- 8 Žalobkyňa, ktorá začala pracovať v Komisii v roku 1977, bola od 1. júla 1991 pridelená na generálne riaditeľstvo (GR) „IX ‚Personál a administratíva‘“, ktoré bolo neskôr premenované na GR „Ľudské zdroje a bezpečnosť“ (ďalej len „GR pre personál“).
- 9 V roku 2003 sa žalobkyňa uchádzala o miesto riaditeľa riaditeľstva B „Služobný poriadok: politika, riadenie a poradenstvo“ GR pre personál (ďalej len „riaditeľstvo B“), ako aj o miesto riaditeľa riaditeľstva C „Sociálna politika, zamestnanci v Luxemburgu, zdravie, hygiena“ toho istého generálneho riaditeľstva (ďalej len „riaditeľstvo C“). V oboch prípadoch bola žalobkyňa zaradená do užšieho zoznamu, ale administratíva si vybrala iných uchádzačov – pána A pre riaditeľstvo B a pani B pre riaditeľstvo C.
- 10 Po tom, čo žalobkyňa podala žaloby proti vymenovaniu pána A a pani B, boli tieto vymenovania zrušené dvoma rozsudkami Súdu prvého stupňa zo 4. júla 2006 (Tzirani/Komisía, T-45/04, a Tzirani/Komisía, T-88/04). Žalobkyňa následne napadla na Súde pre verejnú službu výkon rozsudku T-45/04 žalobou, na základe ktorej bol vydaný rozsudok Súdu pre verejnú službu z 22. októbra 2008, Tzirani/Komisía (F-46/07), ktorým Súd pre verejnú službu zrušil nové rozhodnutie o vymenovaní pána A na miesto riaditeľa riaditeľstva B a uložil Komisii povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu škody.
- 11 Dňa 1. januára 2003 bola žalobkyňa pridelená na úrad „Správa a úhrada individuálnych nárokov“ (PMO) ako vedúca oddelenia. Dňa 1. októbra 2004 bola pani C vymenovaná za poverenú riaditeľku PMO a od 16. februára 2005 bola vymenovaná za riaditeľku PMO.
- 12 Žalobkyňa v e-mailoch z 25. mája 2005 a 17. februára 2006 zaslaných svojej nadriadenej, pani C, vyjadrila výčitky voči nej, pričom sa domnievala, že jej správanie môže predstavovať psychické obťažovanie.
- 13 Žalobkyňa podala 5. decembra 2007 žiadosť o pomoc podľa článku 24 služobného poriadku (ďalej len „žiadosť z 5. decembra 2007“ alebo „žiadosť o pomoc“). Tvrdila, že sa stala obeťou psychického obťažovania, a požiadala Komisiu o začatie administratívneho vyšetrovania s cieľom preskúmať ho a prijať opatrenia, ktoré môžu napraviť túto situáciu. Žalobkyňa navyše uviedla, že si želá, aby jej žiadosť o pomoc vybavil iný útvar Komisie ako GR pre personál, kde pracovala.
- 14 E-mailom z 18. decembra 2007 generálny tajomník Komisie informoval žalobkyňu, že jej žiadosť o pomoc vybaví Úrad Komisie pre vyšetrovanie a disciplinárne opatrenia (IDOC).
- 15 Dňa 7. februára 2008 žalobkyňa utrpela na svojom pracovisku úraz, po ktorom bola dlhodobo práceneschopná. Vo februári 2009 žalobkyňa odišla do dôchodku bez toho, aby opäť nastúpila do práce.
- 16 E-mailom zo 6. júna 2008 zaslaným IDOC sa žalobkyňa informovala na stav vybavovania jej žiadosti o pomoc. Oznámením z 9. júna 2008 zamestnanec poverený vykonaním vyšetrovania (ďalej len „vyšetrovateľ“) informoval žalobkyňu o rozhodnutí generálneho tajomníka Komisie začať administratívne vyšetrovanie. V tom istom oznámení vyšetrovateľ uviedol, že vykoná vyšetrovanie s technickou pomocou IDOC. Vyšetrovateľ v tejto súvislosti spresnil, že generálny tajomník Komisie sa rozhodol poveriť týmto vyšetrovaním osobu, ktorá nepôsobí na IDOC, s cieľom predísť akémukoľvek skutočnému alebo zdanlivému stretu záujmov. Vyšetrovateľ napokon informoval žalobkyňu, že ju bude „v nasledujúcich dňoch“ kontaktovať s cieľom dohodnúť stretnutie, aby jej umožnil spresniť jej tvrdenia.
- 17 E-mailom zo 7. novembra 2008 sa vyšetrovateľ žalobkyni ospravedlnil za omeškanie so začatím vyšetrovania.

- 18 Dňa 21. novembra 2008 a potom 5. marca 2009 sa žalobkyňa sťažovala, že nedostala nijakú novú správu o svojej veci, a požiadala vyšetrovateľa o informácie o pokračovaní v jej veci. Dňa 6. marca 2009 sa vyšetrovateľ ospravedlnil za omeškanie „so začatím dohodnutého postupu“.
- 19 Vyšetrovateľ 9. marca 2009 vyzval žalobkyňu, aby vypovedala v rámci administratívneho vyšetrovania, čo urobila 19. marca 2009.
- 20 Dňa 30. júna 2009 žalobkyňa opäť písomne požiadala vyšetrovateľa o informácie o svojej veci a o druhé stretnutie, aby mu mohla predložiť nový dôkaz. Na ďalší deň vyšetrovateľ zaslal žalobkyni e-mail, v ktorom prevzal „osobnú zodpovednosť za dlhé trvanie vyšetrovania“ a pripustil, že „napriek [jeho] úsiliu“ sa mu „nepodarilo“ spracovať vyšetrovací spis a súčasne spisy spojené s jeho aktuálnymi úlohami „tak rýchlo, ako by... chcel“.
- 21 Stretnutie vyžiadané žalobkyňou sa konalo 29. septembra 2009.
- 22 Dňa 8. novembra 2009 sa žalobkyňa obrátila na vyšetrovateľa so žiadosťou o sprístupnenie zápisníc z výsluchov vykonaných v rámci administratívneho vyšetrovania. Keďže nedostala nijakú odpoveď, túto žiadosť zopakovala 25. novembra 2009.
- 23 E-mailom z 27. novembra 2009 vyšetrovateľ zamietol žiadosť o sprístupnenie zápisníc z výsluchov, pričom sa odvolal na ochranu dôvernosti administratívneho vyšetrovania a osobných údajov.
- 24 Od 1. do 4. decembra 2009 a potom 22. januára 2010 žalobkyňa preskúmala so zamestnancom IDOC prílohy pripojené k jej žiadosti o pomoc.
- 25 Dňa 14. februára 2010 žalobkyňa zaslala vyšetrovateľovi nový dokument.
- 26 Dňa 19. februára 2010 žalobkyňa podala u Európskeho ombudsmana sťažnosť týkajúcu sa dĺžky vyšetrovania.
- 27 Dňa 23. apríla 2010 vyšetrovateľ prijal záverečnú správu o vyšetovaní a navrhol generálnemu tajomníkovi Komisie zastaviť vyšetovanie začaté na základe žiadosti žalobkyne o pomoc.
- 28 Zo spisu vyplýva, že v pripomienkach Komisie predložených v konaní pred ombudsmanom 15. júla 2010 bola žalobkyňa informovaná o prijatí záverečnej správy o vyšetovaní a o záveroch vyšetrovateľa.
- 29 Dňa 10. augusta 2010 žalobkyňa dostala rozhodnutie generálneho tajomníka Komisie zo 7. júna 2010 o odložení žiadosti o pomoc (ďalej len „sporné rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie zo 7. júna 2010“). K spornému rozhodnutiu nebola pripojená záverečná správa o vyšetovaní, na ktorej bolo uvedené rozhodnutie založené.
- 30 Listom z 25. augusta 2010 právny zástupca žalobkyne vytkol Komisii skutočnosť, že rozhodnutie zo 7. júna 2010 bolo doručené žalobkyni až po dvoch mesiacoch a troch dňoch od jeho prijatia, že nebolo zaslané doporučenou zásielkou a že mu nebol zaslaný rovnopis v rozpore s tým, čo žalobkyňa výslovne žiadala v žiadosti o pomoc.
- 31 Dňa 7. septembra 2010 žalobkyňa podala proti spornému rozhodnutiu sťažnosť v zmysle článku 90 ods. 2 služobného poriadku.
- 32 Dňa 15. septembra 2010 Komisia odpovedala právnenému zástupcovi žalobkyne, že rozhodnutie zo 7. júna 2010 mu nebolo zaslané „v dôsledku administratívneho pochybenia“ a že dátum, z ktorého treba vychádzať pri výpočte lehoty „na podanie žaloby“, je 10. august 2010.

- 33 V nadväznosti na žiadosť právneho zástupcu žalobkyne Komisia listom zo 14. októbra 2010 potvrdila, že pojem „žaloba“ použitý v liste z 15. septembra 2010 predstavuje „formulačné pochybenie“, že sťažnosť bola zaregistrovaná 7. septembra 2010 a že z tohto dátumu treba „vychádzať pri výpočte lehoty na zaslanie odpovede“ na sťažnosť.
- 34 Sťažnosť bola zamietnutá rozhodnutím z 20. decembra 2010, ktoré bolo žalobkyni doručené 4. januára 2011.

Návrhy účastníkov konania a konanie

- 35 Žalobkyňa navrhuje, aby Súd pre verejnú službu:
- uložil Komisii povinnosť predložiť spis z administratívneho vyšetrovania a najmä záverečnú správu o vyšetrowaní a súvisiace listiny, ako aj zápisnice z výsluchov vykonaných počas vyšetrovania,
  - zrušil sporné rozhodnutie,
  - uložil Komisii povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu vo výške 10 000 eur, pričom žalobkyňa si vyhradzuje možnosť zvýšiť ju v priebehu konania, ako aj nahradiť finančné náklady vynaložené v konaní pred podaním žaloby,
  - uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania v plnej výške.
- 36 Komisia navrhuje, aby Súd pre verejnú službu:
- zamietol žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú,
  - uložil žalobkyni povinnosť nahradiť trovy konania.
- 37 Listom tajomníka z 31. januára 2012 Súd pre verejnú službu vyzval Komisiu, aby predložila záverečnú správu o vyšetrowaní, pričom uviedol, že môže predložiť jej dôvernú verziu. Komisia doručila uvedenú správu do kancelárie 16. februára 2012 bez toho, aby požiadala o dôverné zaobchádzanie s ňou.
- 38 Listom z 27. marca 2012 žalobkyňa oznámila Súdu pre verejnú službu, že záverečná správa o vyšetrowaní predložená Komisiou neobsahuje prílohy, v ktorých by boli uvedené uskutočnené vyšetrovacie úkony, ako aj výsluchy svedkov alebo dotknutých osôb, a vyzvala Súd pre verejnú službu, aby požiadal Komisiu, aby mu ich predložila. Listom z 12. júla 2012 tajomník informoval účastníkov konania o rozhodnutí Súdu pre verejnú službu nevyhovieť tejto žiadosti.
- 39 Návrh Súdu pre verejnú službu na vyriešenie sporu zmierom adresovaný účastníkom konania bol bezvýsledný.

Právny stav

A – O návrhu na uloženie povinnosti Komisii predložiť spis z administratívneho vyšetrovania

- 40 Žalobkyňa navrhuje, aby Súd pre verejnú službu v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania uložil Komisii povinnosť predložiť spis zo správneho vyšetrovania a najmä záverečnú správu o vyšetrowaní a súvisiace listiny, ako aj zápisnice z výsluchov vykonaných počas vyšetrovania.

- 41 Súd pre verejnú službu sa domnieva, že v kontexte sťažnosti pre psychické obťažovanie je potrebné – s výnimkou osobitných okolností – zaručiť dôvernosť získaných svedeckých výpovedí, a to aj v súdnom konaní, keďže možnosť prípadného zrušenia tejto dôvernosti v súdnom konaní môže brániť vykonaniu neutrálneho a objektívneho vyšetrovania s neobmedzenou spolupracou zamestnancov, ktorí majú byť vypočutí ako svedkovia (rozsudok Súdu pre verejnú službu z 12. decembra 2012, Cerafogli/ECB, F-43/10, bod 222, proti ktorému bolo podané odvolanie, o ktorom rozhoduje Všeobecný súd vo veci T-114/13 P). Žalobkyňa pritom neuviedla okolnosti, ktoré by postačovali na to, aby Súd pre verejnú službu v prejednávacom prípade nepostupoval rovnako obozretne.
- 42 Vzhľadom na vyššie uvedené a na skutočnosť, že v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania Komisia predložila záverečnú správu o vyšetrovaní bez jej príloh, ktorá bola zaslaná žalobkyňi, a keďže sa Súd pre verejnú službu domnieva, že mu v každom prípade postačujú vyjadrenia a odpovede účastníkov konania na opatrenia na zabezpečenie priebehu konania a na otázky položené na pojednávaní, je potrebné zamietnuť uvedený návrh v rozsahu, v akom sa týka príloh záverečnej správy o vyšetrovaní.

B – O návrhu na zrušenie sporného rozhodnutia

- 43 Na podporu svojho návrhu na zrušenie sporného rozhodnutia žalobkyňa uvádza päť žalobných dôvodov, ktoré sú založené na zjavne nesprávnom posúdení a nesprávnom právnom posúdení, na porušení článku 1d služobného poriadku, na porušení povinnosti poskytnúť pomoc, na porušení povinnosti starostlivosti a zásady riadnej správy vecí verejných a napokon na porušení povinnosti odôvodnenia.

1. O prvom žalobnom dôvode založenom na zjavne nesprávnom posúdení a na nesprávnom právnom posúdení

a) Tvrdenia účastníkov konania

- 44 Žalobkyňa sa domnieva, že sporné rozhodnutie vychádza zo zjavne nesprávneho posúdenia, keďže generálny tajomník Komisie v postavení menovacieho orgánu konštatoval, že správanie, ktoré žalobkyňa vytýkala tak svojim nadriadeným, ako aj svojim kolegom, nepredstavuje psychické obťažovanie, a preto odložil jej žiadosť o pomoc. Žalobkyňa navyše zastáva názor, že Komisia porušila článok 12a ods. 3 služobného poriadku tým, že existenciu psychického obťažovania podmienila splnením podmienok, ktoré toto ustanovenie nestanovuje.
- 45 Podľa žalobkyne sú totiž splnené všetky podmienky na preukázanie psychického obťažovania. Po prvé žalobkyňa uvádza, že vytýkané správanie má úmyselný, trvalý a opakovaný charakter. Po druhé tvrdí, že došlo k podstatnému zhoršeniu jej zdravotného stavu a že od roku 2006 konkrétne trpela na depresiu spojenú s psychickým obťažovaním, ktorému bola vystavená. Po tretie vytýka Komisii, že v rozhodnutí o zamietnutí sťažnosti dospela k záveru, že „administratívnym vyšetrovaním vedeným na základe žiadosti o pomoc... sa nepodarilo preukázať..., že [žalobkyňa] bola obeťou diskriminačného a ponižujúceho zaobchádzania“, hoci taká podmienka nie je uvedená v definícii psychického obťažovania uvedenej v článku 12a ods. 3 služobného poriadku, ktorý nevyžaduje preukázanie diskriminačnej povahy správania považovaného za obťažovanie.
- 46 Pokiaľ ide o skutkový stav, žalobkyňa tvrdí, že v období od roku 1999 do 30. septembra 2004, teda skôr než sa pani C ujala funkcie riaditeľa PMO, sa postupne stala obeťou negatívneho prístupu a neodôvodnenej kritiky zo strany jej nadriadených, ako aj niektorých jej kolegov, ktorí ju vnímali ako potenciálnu konkurentku na obsadenie rozhodovacích pozícií, hoci sa jej výkony a jej prístup v práci nezmenili. O tomto negatívnom prístupe svedčí pokles jej hodnotení, návrh, aby požiadala o odchod

do predčasného dôchodku bez zníženia dôchodkových nárokov (ďalej len „návrh na odchod do dôchodku“), ktorý považuje za ponižujúci, ako aj skutočnosť, že riešenia niektorých problematických otázok, ktoré navrhla, boli systematicky ignorované. Podľa žalobkyne toto správanie nesvedčí len o nezhodách s jej nadriadenými a časťou jej kolegov, ale predstavuje psychické obťažovanie.

- 47 Čo sa týka obdobia od 1. októbra 2004, keď sa pani C ujala vedenia PMO, do 5. decembra 2007, keď žalobkyňa podala svoju žiadosť o pomoc, žalobkyňa vytýka svojej riaditeľke, pani C, že ju systematicky a opakovane vylučovala z pracovných skupín a stretnutí o otázkach patriacich do jej právomoci, že jej odopierala prístup k dôležitým informáciám, odmietala prideliť jej dostatočné personálne zdroje na realizáciu úloh, ktoré mala vykonať, a sponchybovala jej právomoci e-mailami zasielanými v kópii viacerým ďalším úradníkom alebo iným zamestnancom.
- 48 Okrem toho žalobkyňa tvrdí, že sporné rozhodnutie je poznačené nesprávnym právnym posúdením, keďže vylučuje existenciu psychického obťažovania z dôvodu, že „vyšetrením sa tiež podarilo preukázať, že [pani C] nemala voči [nej] zlý úmysel a že štýl riadenia [pani C] nebol zameraný konkrétne na [ňu]“.
- 49 Komisia v prvom rade navrhuje, aby Súd pre verejnú službu zamietol tento žalobný dôvod ako neprípustný na základe článku 35 ods. 1 písm. e) rokovacieho poriadku z dôvodu, že žalobkyňa po tom, čo vo svojej žalobe uviedla, že podmienky podľa článku 12a ods. 3 služobného poriadku sú splnené, len odkázala na prílohy žaloby.
- 50 Pokiaľ ide o vec samu, Komisia sa domnieva, že nebola splnená žiadna z podmienok potrebných na preukázanie psychického obťažovania. Po prvé totiž žiadna z okolností uvedených žalobkyňou nepreukazuje existenciu psychického obťažovania a po druhé žalobkyňa nepreukázala, že došlo k poškodeniu jej fyzickej a psychickej integrity.

b) Posúdenie Súdom pre verejnú službu

- 51 Súd pre verejnú službu na úvod konštatuje, že v žalobe sú stručne, koherentne a zrozumiteľne vysvetlené skutkové a právne tvrdenia uvedené na podporu tohto žalobného dôvodu a presne sú v nej označené dôkazy na podporu tvrdení, ktoré uvádza, s odkazmi na jednotlivé prílohy. Z toho vyplýva, že pokiaľ ide o tento žalobný dôvod, žaloba zodpovedá článku 35 ods. 1 písm. e) rokovacieho poriadku, takže námietka neprípustnosti vznesená Komisiou sa musí zamietnuť.
- 52 Pokiaľ ide o vec samu, Súd pre verejnú službu pripomína, že článok 12a ods. 3 služobného poriadku nijako nevytvára z predpokladaného zlého úmyslu obťažovateľa prvok nevyhnutný pre kvalifikáciu za psychické obťažovanie (rozsudky Súdu pre verejnú službu z 9. decembra 2008, Q/Komisia, F-52/05, bod 133, ktorý v tejto časti nebol zrušený rozsudkom Všeobecného súdu z 12. júla 2011, Komisia/Q, T-80/09 P, a z 26. februára 2013, Labiri/EHSV, F-124/10, bod 65).
- 53 V skutočnosti článok 12a ods. 3 služobného poriadku definuje psychické obťažovanie ako „nevhodné správanie“, ktoré na jeho preukázanie vyžaduje splnenie dvoch kumulatívnych podmienok. Prvá podmienka sa týka existencie správania, hovoreného slova, činov, gest alebo písaného slova, ktoré sa prejavujú „počas určitého obdobia, opakuj[ú] sa alebo [sú] systematické“ a ktoré sú „úmyselnými“. Druhá podmienka, oddelená od prvej spojku „a“, vyžaduje, aby bolo účinkom tohto správania, hovoreného slova, činov, gest alebo písaného slova „poškod[enie] osobnos[ti], dôstojnos[ti] alebo fyzick[ej] alebo psychick[ej] integrit[y] osoby“ (rozsudky Q/Komisia, už citovaný, bod 134, a Labiri/EHSV, už citovaný, bod 66).
- 54 Zo skutočnosti, že prídavné meno „úmyselný“ sa týka prvej podmienky a nie druhej, je možné vyvodiť dva závery. Na jednej strane správania, hovorené slovo, činy, gestá alebo písané slovo uvedené v článku 12a ods. 3 služobného poriadku by mali vykazovať úmyselnú povahu, čo vylučuje z rozsahu

pôsobnosti tohto ustanovenia konania, ku ktorým by došlo náhodne. Na druhej strane sa však nevyžaduje, aby toto správanie, hovorené slovo, činy, gestá alebo písané slovo boli podniknuté s úmyslom poškodiť osobnosť, dôstojnosť alebo fyzickú či psychickú integritu osoby. Inými slovami môže existovať psychické obťažovanie v zmysle článku 12a ods. 3 služobného poriadku bez toho, aby mal obťažovateľ v úmysle svojím konaním poškodiť obeť alebo úmyselne zhoršiť jej pracovné podmienky. Postačuje iba, aby tieto konania, ak boli spáchané úmyselne, objektívne také následky vyvolali (rozsudky Q/Komisia, už citovaný, bod 135, a Labiri/EHSV, už citovaný, bod 67).

- 55 Je dôležité dodať, že výsledkom opačného výkladu článku 12a ods. 3 služobného poriadku by bolo zbavenie tohto ustanovenia celého potrebného účinku z dôvodu ťažkostí pri preukazovaní zlého úmyslu psychického obťažovateľa. Hoci totiž existujú prípady, keď možno taký úmysel prirodzene vyvodíť z konaní obťažovateľa, treba zdôrazniť, že také prípady sú zriedkavé a že vo väčšine situácií sa údajný obťažovateľ vystríha každého správania, z ktorého by sa mohol predpokladať jeho úmysel poškodiť svoju obeť alebo zhoršiť jej pracovné podmienky (rozsudky Q/Komisia, už citovaný, bod 136, a Labiri/EHSV, už citovaný, bod 68).
- 56 Vo svojom rozsudku zo 16. mája 2012, Skareby/Komisia (F-42/10), Súd pre verejnú službu spresnil, že obťažovanie podlieha podmienke, že jeho skutková podstata je dostatočne objektívna v tom zmysle, že nestranný a rozumný pozorovateľ, ktorý má obvyklú citlivosť a podlieha rovnakým podmienkam, ho bude považovať za neprimerané a hodné kritiky (rozsudok Skareby/Komisia, už citovaný, bod 65).
- 57 V prejednávacom prípade je potrebné na úvod preskúmať, či sa menovací orgán poverený rozhodnutím o sťažnosti dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že v rozhodnutí o zamietnutí sťažnosti vylúčil existenciu psychického obťažovania, lebo žalobkyňa nebola obeťou diskriminačného zaobchádzania. V tejto súvislosti Súd pre verejnú službu pripomína, že podľa judikatúry v prípade, ak výslovné rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti prináša zásadné spresnenia týkajúce sa dôvodov uvedených administratívou v pôvodnom rozhodnutí, konkrétna identifikácia dôvodov administratívy musí vyplývať z posúdenia obidvoch týchto rozhodnutí (rozsudok Skareby/Komisia, už citovaný, bod 53 a tam citovaná judikatúra).
- 58 So zreteľom na toto spresnenie z rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti vyplýva, že Komisia nestanovila existenciu diskriminácie ako podmienku, od ktorej by záviselo uznanie obťažovania. Menovací orgán poverený rozhodnutím o sťažnosti totiž v reakcii na jednotlivé výhrady žalobkyne len poukázal na to, že zo záverečnej správy o vyšetrovaní vyplýva, že jednak správanie pani C, ktoré jej žalobkyňa vytýka, nebolo obmedzené na žalobkyňu, ale že takýto postup zodpovedal jej všeobecnému štýlu riadenia zamestnancov, a jednak žalobkyňa ako jediná vnímala toto správanie ako psychické obťažovanie a samotná skutočnosť, že nesúhlasí s týmto štýlom riadenia zamestnancov, nepostačovala na to, aby ho bolo možné označiť za psychické obťažovanie.
- 59 Je teda potrebné zamietnuť túto výhradu týkajúcu sa existencie nesprávneho právneho posúdenia ako nedôvodnú.
- 60 Ďalej je potrebné preskúmať, či sa Komisia vzhľadom na vyššie uvedené zásady dopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že rozhodla, že správanie, na ktoré sa žalobkyňa sťažuje, nepredstavuje psychické obťažovanie. Na tento účel Súd pre verejnú službu považuje za potrebné samostatne posúdiť výhrady, ktoré žalobkyňa uvádza v súvislosti s obdobím od roku 1999 do 30. septembra 2004 (ďalej len „prvé obdobie“), a výhrady, ktoré sa týkajú obdobia po 30. septembri 2004 (ďalej len „druhé obdobie“).

O výhradách týkajúcich sa prvého obdobia

- 61 V prvom rade žalobkyňa tvrdí, že kolujúce negatívne chýry o jej údajných nedostatočných manažérskych schopnostiach mali za následok pokles jej hodnotení v hodnotiacich správach za roky 1999 až 2002 v porovnaní s jej minulými hodnoteniami a nižšie hodnotenia v porovnaní

s hodnoteniami ďalších kolegov. Žalobkyňa navyše namieta, že porovnávacie tabuľky známkov udelených vedúcim oddelení sa rozdeľovali na stretnutiach manažmentu. Žalobkyňa sa domnieva, že vzhľadom na to, že bola uvedená v uvedených tabuľkách ako najmenej výkonný vedúci oddelenia, bolo cieľom ich rozdeľovania vylúčiť a izolovať ju.

- 62 Pokiaľ ide o hodnotiace správy žalobkyne, Súd pre verejnú službu pripomína, že podľa ustálenej judikatúry známky ani posúdenie, hoci negatívne, uvedené v hodnotiacej správe nemožno samy osebe považovať za dôkazy toho, že posudok bol vyhotovený s cieľom psychicky obťažovať (rozsudok Súdu pre verejnú službu z 2. decembra 2008, K/Parlament, F-15/07, bod 39).
- 63 V prejednávanej prípadnej žalobkyňa neuvádza nijaké tvrdenie s cieľom preukázať, že došlo k nespravodlivému ohodnoteniu kvality jej výkonov, a zo spisu navyše nevyplýva, že žalobkyňa podala sťažnosti proti sporným hodnotiacim správam. Okrem toho samotná skutočnosť, že žalobkyňa mala nižšie hodnotenia ako niektorí jej kolegovia – aj keby sa potvrdila –, by sa nemohla považovať za dôkaz o psychickom obťažovaní.
- 64 Okrem toho, čo sa týka hodnotiacej správy za obdobie od 1. júla 1999 do 30. júna 2001, táto správa obsahuje hodnotenie „výnimočný“ a deväť hodnotení „nadpriemerný“, a teda nie je horšia ako hodnotiacia správa za predchádzajúce obdobie, ktorá obsahovala deväť hodnotení „nadpriemerný“ a jedno hodnotenie „priemerný“, takže tvrdenie žalobkyne založené na poklese jej hodnotenia nemá skutkový základ. Pokiaľ ide o hodnotiacu správu za obdobie od 1. júla 2001 do 31. decembra 2002, samotná skutočnosť, že žalobkyňa získala 13 bodov za zásluhy z celkového počtu 20, ako taká nemôže byť dôkazom o obťažovaní, keďže počet bodov za zásluhy získaných žalobkyňou v nasledujúcich rokoch sa sústavne zvyšoval. Žalobkyňa získala v roku 2003 14,5 bodu za zásluhy, v roku 2004 ich získala 16 a v rokoch 2005 a 2006 získala 16,5 bodu za zásluhy.
- 65 Pokiaľ ide o zverejňovanie informácií o známkach získaných vedúcimi oddelenia na stretnutiach manažmentu, zo spisu vyplýva, že samotná pani C v e-maile zo 6. apríla 2005 zaslanom vedúcemu oddelenia PMO a v kópii žalobkyňi označila také zverejňovanie za „zbytočné a nevhodné“. Za predpokladu, že také zverejňovanie by mohlo mať za následok poškodenie osobnosti, dôstojnosti alebo psychickej integrity osoby, žalobkyňa uvádza len dva takéto prípady, ku ktorým došlo od roku 1999 do roku 2007, a teda žalobkyňa nepreukázala, že toto správanie sa prejavovalo trvale, opakovane alebo systematicky.
- 66 V druhom rade žalobkyňa označuje za psychické obťažovanie tak návrh na odchod do dôchodku, ktorý jej údajne adresoval jej generálny riaditeľ pri rozhovore súvisiacom s jej hodnotiacou správou za rok 2003, ako aj návrh, aby sa stala poradkyňou nového riaditeľa riaditeľstva B, ktorého vymenovanie napadla žalobou na súde Únie.
- 67 Súd pre verejnú službu konštatuje, že v kontexte prejednávanej veci takéto návrhy nemožno považovať za psychické obťažovanie.
- 68 Pokiaľ ide o návrh na odchod do dôchodku, zo záverečnej správy o vyšetrení vyplýva, že dotknutý generálny riaditeľ vyhlásil, že si nepamätá, že by žalobkyňi adresoval taký návrh, ale že ak by sa táto okolnosť potvrdila, uviedol len to, že žalobkyňa mala takú možnosť. Súd pre verejnú službu navyše pripomína, že k odchodu do dôchodku dochádza dobrovoľne, a teda prípadný návrh v tomto zmysle v nijakom prípade nemôže zaväzovať osobu, ktorej je určený. Okrem toho, ak by menovací orgán akceptoval žiadosť žalobkyne o odchod do dôchodku, žalobkyňa by mala možnosť odísť do predčasného dôchodku bez zníženia svojich dôchodkových nárokov. Aj za predpokladu, že by taký návrh, ktorý by žalobkyňi priniesol značné ekonomické výhody, skutočne bol urobený, žalobkyňa nepreukázala, ako tento návrh mohol byť objektívne „ponižujúci“.

- 69 Čo sa týka návrhu generálneho riaditeľa GR pre personál, aby sa žalobkyňa stala poradkyňou nového riaditeľa riaditeľstva B, pána A, je síce pravda, že žalobkyňa sa uchádzala o toto miesto riaditeľa a že vymenovanie pána A napadla žalobou na súde Únie. Keďže však žalobkyňa viackrát prejavila svoju vôľu stať sa riaditeľkou, prípadné obdobie pôsobenia na mieste poradkyne riaditeľa jej mohlo poskytnúť relevantnú odbornú prax, ktorú by mohla v budúcnosti využiť. Taký návrh teda mohol byť urobený tak v služobnom záujme, ako aj v záujme žalobkyne, a keďže žalobkyňa nepredložila Súdu pre verejnú službu nijaký dôkaz, ktorý by mohol preukázať, že taký návrh mohol predstavovať poškodenie jej osobnosti, dôstojnosti alebo psychickej integrity, je potrebné konštatovať, že uvedený návrh nemožno považovať za správanie, ktoré predstavuje psychické obťažovanie.
- 70 V treťom rade žalobkyňa uvádza ako príklady psychického obťažovania určité konflikty, ktoré mala s vedúcimi oddelení a kolegami. Osobitne tvrdí, že bola terčom nemiestnych a ponižujúcich poznámok jedného zo spolupracovníkov generálneho riaditeľa GR pre personál pri prezentácii administratívnej reformy všetkým zamestnancom tohto generálneho riaditeľstva. Okrem toho predložila e-mailovú komunikáciu s vedúcim iného oddelenia PMO, ktorý ju obviňoval z toho, že rieši svoje administratívne problémy „za chrbtom“ tohto iného oddelenia.
- 71 Súd pre verejnú službu konštatuje, že zo záverečnej správy o vyšetrovaní vyplýva, že reakcia spolupracovníka generálneho riaditeľa GR pre personál nasledovala po ostrých námietkach žalobkyne proti reforme predstavenej zamestnancom ich generálneho riaditeľstva. Pokiaľ ide o spomenutý konflikt s vedúcim iného oddelenia PMO, slová použité v e-mailoch predložených žalobkyňou vôbec nemožno považovať za psychické obťažovanie, a treba ich považovať za prejav administratívneho konfliktu medzi dvoma vedúcimi oddelení, ktorí sa otvorene kritizovali pred svojím nadriadeným. V tejto súvislosti Súd pre verejnú službu pripomína, že skutočnosť, že úradník má zložité, či dokonca konfliktné vzťahy s kolegami alebo nadriadenými, sama osebe nie je dôkazom o psychickom obťažovaní (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 16. apríla 2008, Michail/Komisia, T-486/04, bod 61; rozsudok Súdu pre verejnú službu z 10. novembra 2009, N/Parlament, F-93/08, bod 93).
- 72 V štvrtom rade žalobkyňa namieta, že jej žiadosť o miesto riaditeľa bola viackrát zamietnutá a že generálny riaditeľ GR pre personál ju osobne odrádzal od uchádzania sa o rozhodovacie pozície.
- 73 Samotnú skutočnosť, že žalobkyňa nebola vybratá ako úspešný uchádzač o miesto riaditeľa, pritom nemožno považovať za obťažovanie.
- 74 Okrem toho skutočnosť, že generálny riaditeľ žalobkyne vyjadril pochybnosti o jej schopnostiach prevziať úlohy riaditeľa, pričom ju považoval za dobrú vedúcu oddelenia, tiež nemôže sama osebe predstavovať prvok psychického obťažovania. Zo spisu navyše nevyplýva – a žalobkyňa to netvrdí –, že jej generálny riaditeľ použil hanlivé alebo ponižujúce slová, keď vyjadril pochybnosti o jej schopnostiach vykonávať funkcie riaditeľa. V tejto súvislosti sú v záverečnej správe o vyšetrovaní spomenuté tvrdenia uvedeného generálneho riaditeľa, ktorý tvrdí, že „nástožčivo nežiadal [žalobkyňu], aby nekandidovala“, ale „sa usiloval (čo najneutrálnejšie) jej oznámiť, že [ju nepodporuje] v tom, aby kandidovala, lebo [sa domnieval], že nemá potrebné manažérske schopnosti“. Súd pre verejnú službu pripomína, že ani negatívne poznámky adresované zamestnancovi nepoškodzujú jeho osobnosť, dôstojnosť alebo fyzickú alebo psychickú integritu, pokiaľ sú sformulované primerane a pokiaľ z listín založených v spise nevyplýva, že tieto poznámky spočívajú na účelových obvineniach, ktoré nijako nesúvisia s objektívnymi skutočnosťami (pozri rozsudok Súdu pre verejnú službu z 24. februára 2010, Menghi/ENISA, F-2/09, bod 110).
- 75 V piatom rade žalobkyňa zastáva názor, že konkrétny prvok psychického obťažovania, ktorého bola obeťou, spočíva v jej systematickom vylučovaní z činností jej generálneho riaditeľstva.
- 76 Žalobkyňa osobitne poukazuje na to, že pri vydaní novej organizačnej schémy GR pre personál 15. októbra 2002 bola jediným vedúcim oddelenia, ktorý nemohol využiť prechodné ustanovenie spočívajúce v dočasnom pridelení dvoch titulov, a to jednak „vedúci oddelenia“ a jednak „poverený

vedúci oddelenia“. Súd pre verejnú službu konštatuje, že vzhľadom na širokú mieru voľnej úvahy inštitúcií v oblasti organizácie ich útvarov skutočnosť, že žalobkyňa nebola označená ako osoba, ktorá sa ujala dočasnej funkcie obmedzenej na dva mesiace, nemožno považovať za dôkaz o obťažovaní.

- 77 Okrem toho žalobkyňa namieta, že v novembri 2002 bola vylúčená zo zoznamu účastníkov štúdie týkajúcej sa dovoleníek a absencií, hoci bola hlavnou dotknutou osobou, a neskôr v marci 2004 bola vylúčená zo zoznamu rečníkov, ktorí mali informovať zamestnancov Komisie o nových úpravách reformy v oblasti individuálnych nárokov a rodinných prídavkov.
- 78 Súd pre verejnú službu predovšetkým konštatuje, že žalobkyňa vo svojom návrhu namieta, že bola vylúčená len z dvoch stretnutí počas prvého obdobia, takže jej tvrdenie, že bola „systematicky“ vylučovaná z činností svojho generálneho riaditeľstva, nemá skutkový základ.
- 79 Okrem toho, pokiaľ ide konkrétnejšie o účasť na štúdiu zrealizovanej v novembri 2002, z e-mailu z 11. novembra 2002, ktorý žalobkyňi zaslal asistent generálneho riaditeľa GR pre personál, vyplýva, že tento asistent najprv vybral ako účastníka tejto štúdie povereného vedúceho nového oddelenia zodpovedného za otázky dovoleníek a absencií a že po tom, čo tento vedúci oddelenia odmietol, bola žalobkyňa vyzvaná, aby sa zúčastnila na štúdiu. V tejto súvislosti predmetný asistent napísal žalobkyňi, že „[jej] účasť... [je] vítaná, a ak [chce] byť súčasťou riadiacej skupiny, [je] ešte vítanejšia“. Toto pozvanie do riadiacej skupiny jasne svedčí o tom, že nikto nechcel vylúčiť žalobkyňu z uvedenej štúdie.
- 80 Čo sa týka vylúčenia žalobkyne zo zoznamu rečníkov, ktorí mali informovať zamestnancov Komisie o reforme v oblasti individuálnych nárokov a rodinných prídavkov, výber rečníkov na takú prezentáciu spadá do širokej diskrečnej právomoci administratívy. Vzhľadom na veľmi ostrý nesúhlas s reformou, ktorý žalobkyňa už vyjadrila, nemožno nič namietať proti rozhodnutiu nepozvať ju, aby predstavila uvedenú reformu všetkým zamestnancom.
- 81 V šiestom rade žalobkyňa tvrdí, že jej nadriadení nebrali do úvahy jej nápady alebo jej príspevky pri riešení niektorých administratívnych problémov. Výhrady žalobkyne sa osobitne týkajú troch vecí, a to rozhodnutia Komisie decentralizovať správu dovoleníek a absencií, správu príspevkov na vzdelanie a rodinných prídavkov, ktorá bola vzhľadom na dlhodobú neexistenciu zodpovednej osoby veľmi zastaraná, a rozhodnutie vytvoriť nové administratívne štruktúry nazývané „úradý“, medzi ktoré patrí PMO. Žalobkyňa tvrdí, že upozornila svojich nadriadených na ťažkosti a riziká, ktoré videla v týchto troch veciach, a že pravidelne navrhovala riešenia, ktoré boli systematicky ignorované alebo ktoré viedli k negatívnym posúdeniam. Žalobkyňa sa najmä viackrát sťažovala na nedostatok personálnych zdrojov na vykonávanie nových úloh, ktoré boli postupne pridelené jej oddeleniu.
- 82 Súd pre verejnú službu poznamenáva, že vzhľadom na širokú mieru voľnej úvahy inštitúcií v oblasti organizácie ich útvarov ani administratívne rozhodnutia – aj keď sú ťažko akceptovateľné –, ani nezhody s administratívou o otázkach týkajúcich sa organizácie útvarov samy osebe nemôžu preukázať existenciu psychického obťažovania. V prejednávacom prípade sa táto výhrada týka výlučne administratívnych rozhodnutí o organizácii útvarov a pridelení personálnych zdrojov jednotlivým útvarom. Samotná skutočnosť, že administratíva sa neriadila návrhmi žalobkyne a nevyhovela jej žiadostiam o pridelenie ďalších zamestnancov, pritom sama osebe nemôže preukázať nedostatočnú pozornosť a už vôbec nie psychické obťažovanie zo strany jej nadriadených, ale nanajvýš existenciu odlišností názorov.
- 83 Vzhľadom na vyššie uvedenú analýzu Súd pre verejnú službu konštatuje, že skutočnosti uvedené žalobkyňou – posudzované samostatne – neumožňujú preukázať existenciu psychického obťažovania počas prvého obdobia.

- 84 Okrem toho aj pri posúdení týchto skutočností vo vzájomnej súvislosti sa Súd pre verejnú službu domnieva, že – hoci ich žalobkyňa mohla pociťovať ako urážlivé – tieto skutočnosti nepredstavujú nevhodné správanie, ktoré trvá počas určitého obdobia, opakuje sa alebo je systematické a spojené s úmyselným fyzickým správaním a objektívne má za následok poškodenie osobnosti, dôstojnosti alebo fyzickej alebo psychickej integrity dotknutej osoby.
- 85 Z toho vyplýva, že žalobkyňa nepreukázala, že sa Komisia dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď v súvislosti s prvým obdobím konštatovala, že správanie, na ktoré sa sťažovala, nepredstavuje psychické obťažovanie žalobkyne, a to ani samostatne, ani ako celok. Preto je potrebné zamietnuť výhrady týkajúce sa tohto obdobia ako nedôvodné.

O výhradách týkajúcich sa druhého obdobia

- 86 Súd pre verejnú službu na úvod konštatuje, že sporné rozhodnutie je založené na záverečnej správe o vyšetrení, ktorá znie:

„[pani C] mala obľúbencov a nebola schopná skryť určitú náklonnosť. Svedecké výpovede potvrdili, že [pani C] mala sklón deliť kolegov na tých, ktorých mala rada, a tých, ktorých nemala rada.

...

Zdá sa, že [pani C] nemá zlý úmysel škodiť, že má tento štýl ‚starej školy‘, v ktorom mali nadriadení voči svojim zamestnancom takmer paternalistický prístup, a že si neuvedomuje, že adresáti jej poznámok sa môžu uraziť.

Z vyšetrenia tiež vyplýva, že prístup [pani C] nie je zameraný na konkrétneho kolegu, ale na celú kategóriu kolegov, ktorých zaradila medzi ‚zlých‘ a ku ktorým patrila [žalobkyňa], ale nebola jediná. Viacerí svedkovia uviedli, že tá istá osoba môže byť podľa nálady [pani C] alebo ďalších okolností jeden deň medzi ‚dobrými‘ a na [ďalší] deň medzi ‚zlými‘“.

- 87 Zo samotného znenia záverečnej správy o vyšetrení teda vyplýva, že záver, podľa ktorého správanie pani C nepredstavovalo obťažovanie žalobkyne, bol založený v prvom rade na neexistencii zlého úmyslu. Tento záver je uvedený aj v spornom rozhodnutí, podľa ktorého „vyšetrením sa tiež podarilo preukázať, že [pani C] nemala voči [žalobkyne] zlý úmysel“. Tento výklad, ktorý použil vyšetrovateľ v uvedenej správe a menovací orgán v spornom rozhodnutí, pritom nezohľadňuje skutočnosť, že k psychickému obťažovaniu v zmysle článku 12a ods. 3 služobného poriadku mohlo dôjsť bez toho, aby mal obťažovateľ v úmysle svojim konaním poškodiť obeť alebo úmyselne zhoršiť jej pracovné podmienky (pozri rozsudky Q/Komisia, už citovaný, bod 144, a Labiri/EHSV, už citovaný, bod 68), a to aj v prípade, ak sa obťažovateľ správal k viacerým úradníkom rovnako.
- 88 Konštatovanie vyšetrovateľa, že pani C si neuvedomovala, „že adresáti jej poznámok sa môžu uraziť“, by mohlo mať význam pri zodpovedaní otázky existencie alebo neexistencie zlého úmyslu, ale vôbec nepreukazuje, že správanie pani C nemohlo predstavovať psychické obťažovanie v zmysle článku 12a ods. 3 služobného poriadku. Súd pre verejnú službu v každom prípade poukazuje na to, že také konštatovanie nemá skutkový základ, pokiaľ ide o žalobkyňu, ktorá pani C v e-maile z 25. mája 2005, ktorý jej zaslala, jasne dala najavo, že sa domnieva, že určité jej správanie „poškodzuje dôstojnosť a profesionalitu zodpovedných zamestnancov“ a predstavuje psychické obťažovanie.
- 89 Zo záverečnej správy o vyšetrení tiež vyplýva, že vyšetrovateľ sa domnieval, že správanie pani C nepredstavuje psychické obťažovanie z dôvodu, že nebolo zamerané osobitne na žalobkyňu, ale na neurčitý počet ďalších osôb. Takéto konštatovanie pritom nemá nijaký právny základ. Takéto konštatovanie totiž vôbec neznamená, že opísané správanie nepredstavuje obťažovanie, ale môže len zhoršiť porušenie článku 12a služobného poriadku, ktorého odsek 1 zakazuje „[každému]

úradní[kovi]... všetk[y] for[my] psychického obťažovania“. Podľa logiky vyšetrovateľa by údajný škodca s cieľom vyhnúť sa obvineniam z obťažovania jednej osoby namiesto toho, aby upustil od predmetného správania, mohol rozšíriť svoje správanie na väčší počet osôb, čo je zjavne absurdné.

- 90 V dôsledku toho je potrebné konštatovať, že sporné rozhodnutie podľa svojho samotného znenia vychádza z výkladu pojmu psychické obťažovanie, ktorý odporuje článku 12a ods. 3 služobného poriadku.
- 91 Súd pre verejnú službu v každom prípade poznamenáva, že sporné rozhodnutie vychádza pri posudzovaní určitých skutočností, na ktoré poukazuje žalobkyňa, zo zjavne nesprávneho posúdenia.
- 92 Pokiaľ ide o druhé obdobie, žalobkyňa totiž vytyka pani C viaceré konania a najmä skutočnosť, že vyslovila ponižujúce poznámky alebo kritiku na stretnutiach alebo pri zasielaní e-mailov viacerým osobám, a tiež že ju systematicky ignorovala.
- 93 V tejto súvislosti zo záverečnej správy o vyšetrovaní vyplýva, že pani C mala sklon „uchyľovať sa k poznámkam k súkromným veciam zamestnancov, uvádzať vo svojej korešpondencii v [kópii] tretie osoby alebo kolegov, nadväzovať styky priamo s referentmi, pričom obchádzala vedúcich oddelení, alebo mať niektorých kolegov radšej ako iných“. Okrem toho sú v uvedenej správe spomenuté viaceré e-maily, ktoré preukazujú, že pani C „niekedy prijímala rozhodnutia bez toho, aby sa poradila s dotknutým vedúcim oddelenia“. Zo záverečnej správy o vyšetrovaní navyše vyplýva, že pani C počas svojho výsluchu sama uviedla, že v odpovediach, ktoré poskytovala úradníkom alebo iným zamestnancom, ktorí sa obracali na PMO, negatívne kritizovala vedúcich oddelení, ktorí jej boli podriadení, pričom uvádzala dotknutých vedúcich oddelení v kópii, ale že toto správanie bolo len „vyjadrením jej úsilia poskytnúť dokonalú a rýchlu službu“.
- 94 Súd pre verejnú službu v prvom rade poznamenáva, že niektoré z uvedených konaní pani C boli zámerné a opakované a mohli mať objektívne následky vedúce k poškodeniu žalobkyne alebo zhoršeniu jej pracovných podmienok.
- 95 Žalobkyňa osobitne namieta, že pani C dávala „pokyny priamo zamestnancom, ktorí jej boli podriadení, bez toho, aby ju o tom upovedomila“. Pokiaľ takéto správanie nie je odôvodnené osobitnými okolnosťami (pozri v tomto zmysle rozsudok Skareby/Komisia, už citovaný, bod 80), pritom môže viesť k úplnej strate dôveryhodnosti vedúceho oddelenia vo vzťahu k jeho zamestnancom, a teda ho možno označiť za psychické obťažovanie. Komisia v prejednávacom prípade neposkytla Súdu pre verejnú službu nijaké vysvetlenie, ktoré by mohlo preukázať, že napadnuté správanie bolo možné odôvodniť osobitnými okolnosťami, a vyšetrovateľ v tejto súvislosti v záverečnej správe o vyšetrovaní len uvádza, že pani C mala „veľmi priamy štýl riadenia podobný ‚mikromanažmentu‘“. Za týchto okolností sa Komisia dopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že vylúčila možnosť, že správanie vytykané pani C predstavovalo psychické obťažovanie.
- 96 Žalobkyňa sa navyše domnieva, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keďže za psychické obťažovanie nepovažovala skutočnosť, že žalobkyňa bola priamo kritizovaná v súvislosti so svojimi právomocami verejne alebo pri e-mailovej komunikácii s ďalšími úradníkmi. Komisia v tejto súvislosti uvádza, že podľa judikatúry správy, ktorých obsah spadá do zvyčajného rámca vzťahu nadriadenosti a podriadenosti, ako sú správy, na ktoré sa sťažuje žalobkyňa, nepredstavujú psychické obťažovanie.
- 97 Súd pre verejnú službu konštatuje, že hoci kritika práce podriadeného musí byť prípustná, lebo inak by riadenie útvaru bolo prakticky nemožné, v judikatúre uvádzanej Komisiou sa uvádza, že do zvyčajného rámca vzťahu nadriadenosti a podriadenosti spadajú len správy, ktoré neobsahujú nijaké hanlivé alebo zlomyseľné vyjadrenia a ktoré sa zasielajú len dotknutej osobe alebo sa uvádzajú v kópii, ak to odôvodňuje služobný záujem (rozsudok Súdu prvého stupňa z 25. októbra 2007, Lo Giudice/Komisia, T-154/05, body 104 a 105). Súd pre verejnú službu pritom konštatuje, že v záverečnej správe

o vyšetrovaní sa len poznamenáva, že pani C mala „štýl ,starej školy“, v ktorom mali nadriadení „voči svojim zamestnancom takmer paternalistický prístup“, bez uvedenia dôvodov služobného záujmu, ktoré by prípadne mohli odôvodniť zasielanie správ, ktoré obsahovali otvorenú kritiku žalobkyne, v kópii viacerým kolegom, vrátane referentov, ktorí pracovali pod priamym vedením žalobkyne, alebo úradníkov, ktorí požiadali útvár žalobkyne o informácie.

- 98 Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné zrušiť sporné rozhodnutie, keďže v súvislosti s druhým obdobím vychádza zo záverečnej správy o vyšetrovaní poznačenej zjavne nesprávnym posúdením, v rozsahu, v akom vylučuje možnosť, že psychické obťažovanie predstavuje jednak skutočnosť, že riaditeľ pravidelne dáva pokyny priamo zamestnancom bez toho, aby o tom upovedomil zodpovedného vedúceho oddelenia, a bez toho, aby existovali osobitné okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť toto správanie, a jednak skutočnosť, že nadriadený zasiela správy, ktoré obsahujú otvorenú kritiku úradníka, pričom uvádza v kópii viacerých kolegov bez toho, aby bol tento postup odôvodnený služobnými požiadavkami.
- 99 Keďže sporné rozhodnutie sa musí zrušiť, pokiaľ ide o druhé obdobie, z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a zjavne nesprávneho posúdenia, Súd pre verejnú službu sa domnieva, že už nie je potrebné analyzovať ostatné výhrady vznesené žalobkyňou, ktoré sa týkajú druhého obdobia.

2. O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 1d služobného poriadku

a) Tvrdenia účastníkov konania

- 100 Žalobkyňa zastáva názor, že sporné rozhodnutie porušuje článok 1d služobného poriadku, lebo bola obeťou diskriminácie spojenej s jej vekom. V tejto súvislosti sa žalobkyňa domnieva, že začiatok psychického obťažovania, ktorého bola obeťou, sa zhoduje s dátumom vzniku jej nároku na odchod do predčasného dôchodku.
- 101 Žalovaná navrhuje zamietnuť tento žalobný dôvod.

b) Posúdenie Súdom pre verejnú službu

- 102 Súd pre verejnú službu konštatuje, že žalobkyňa uvádza len domnienky bez toho, aby uviedla akúkoľvek okolnosť, ktorá by mohla preukázať, že bola obeťou diskriminácie na základe veku.
- 103 Z toho vyplýva, že tento žalobný dôvod sa musí zamietnuť ako neprípustný.

3. O treťom žalobnom dôvode založenom na porušení povinnosti poskytnúť pomoc

a) Tvrdenia účastníkov konania

- 104 Žalobkyňa sa domnieva, že sporné rozhodnutie sa musí zrušiť, lebo Komisia porušila svoju povinnosť poskytnúť pomoc.
- 105 Žalobkyňa najmä vytýka Komisii, že okamžite neprijala naliehavé opatrenia po neformálnych krokoch, ktoré žalobkyňa podnikla od roku 2001 do januára 2006, ani po žiadosti z 5. decembra 2007, ktorou tiež požiadala Komisiu, aby ju okrem začatia vyšetrovania „ochráni[la] tak internými smernicami..., ako aj náhradou [vynaložených] finančných nákladov“.

106 Komisia v tejto súvislosti uvádza, že neformálne kroky, ktoré podnikla žalobkyňa, nepreukázali prvky psychického obťažovania, čo vysvetľuje neprijatie naliehavých opatrení po podaní žiadosti o pomoc. Komisia navyše poznamenáva, že žalobkyňa bola od februára 2008 dlhodobo práceneschopná a že pred svojim odchodom do dôchodku vo februári 2009 nenastúpila do práce.

b) Posúdenie Súdom pre verejnú službu

107 Súd pre verejnú službu pripomína, že článok 24 služobného poriadku, ktorý inštitúciám ukladá povinnosť poskytnúť ich úradníkom pomoc, sa nachádza v hlave II týkajúcej sa „práv a povinnosť[í] úradníkov“. Z toho vyplýva, že v každej situácii, ktorá spĺňa vyžadované skutkové podmienky, zodpovedá táto povinnosť pomoci právu dotknutého úradníka stanovenému služobným poriadkom (rozsudok Komisia/Q, už citovaný v bode 52, bod 83).

108 Na základe povinnosti poskytnúť pomoc stanovenej uvedeným ustanovením musí administratíva v prípade udalosti, ktorá je nezlučiteľná s riadnym a nerušeným výkonom služby, zasiahnuť s potrebnou razantnosťou a reagovať podľa okolností prípadu s potrebnou rýchlosťou a starostlivosťou s cieľom zistiť skutkový stav a so znalosťou veci z neho vyvodiť vhodné dôsledky. Na tento účel stačí, aby úradník, ktorý žiada svoju inštitúciu o ochranu, osvedčil existenciu útokov, ktorých obeťou údajne bol. Ak je existencia útokov takto osvedčená, je povinnosťou dotknutej inštitúcie prijať vhodné opatrenia, najmä vykonať administratívne vyšetrovanie, aby zistila skutkový stav, ktorý predchádzal sťažnosti (rozsudok Komisia/Q, už citovaný, bod 84 a tam citovaná judikatúra), a prípadne prijať dočasné opatrenia na odsun s cieľom preventívne chrániť zdravie a bezpečnosť úradníka, ktorý je údajne obeťou niektorého z konaní uvedených v tomto ustanovení (rozsudok Komisia/Q, už citovaný, bod 92).

109 Žalobný dôvod založený na porušení povinnosti poskytnúť pomoc v dôsledku neprijatia preventívnych opatrení však nemožno úspešne uviesť – ako to robí žalobkyňa – na podporu návrhu na zrušenie rozhodnutia o zastavení vyšetrovania týkajúceho sa obťažovania, o ktorom zamestnanec tvrdí, že bol jeho obeťou, akým je sporné rozhodnutie.

110 Totiž aj za predpokladu, že žalobkyňa by bola schopná preukázať, že Komisia tým, že neprijala také opatrenia s rýchlosťou, ktorú si situácia vyžadovala, nesplnila svoju povinnosť poskytnúť pomoc, takéto porušenie článku 24 služobného poriadku by nemalo nijaký vplyv na zákonnosť sporného rozhodnutia (čo sa týka následkov prípadnej protiprávnosti rozhodnutia o pozastavení výkonu funkcie úradníka vo vzťahu k protiprávnosti disciplinárnej sankcie uloženej tomuto úradníkovi, pozri rozsudok Súdu pre verejnú službu zo 17. júla 2012, BG/Ombudsman, F-54/11, bod 83, ktorý je predmetom odvolania, o ktorom rozhoduje Všeobecný súd vo veci T-406/12 P; pozri tiež v tomto zmysle rozsudok Cerafogli/ECB, už citovaný, bod 210), a to tým skôr, že žalobkyňa nežiadala Komisiu, aby prijala predbežné opatrenia na zabezpečenie dôkazov uvedených na podporu jej žiadosti o pomoc.

111 Tento žalobný dôvod sa teda musí zamietnuť ako neúčinný.

4. O štvrtom žalobnom dôvode založenom na porušení povinnosti starostlivosti a zásady riadnej správy vecí verejných

a) Tvrdenia účastníkov konania

112 Žalobkyňa delí tento žalobný dôvod na dve výhrady, ktoré sa týkajú primeranej dĺžky vyšetrovania a jeho priebehu.

- 113 V rámci prvej výhrady žalobkyňa uvádza, že celková dĺžka vyšetrovania, ktorá predstavuje 32 mesiacov, je neprimeraná a že skutočnosť, že vyšetrovateľ bol poverený ďalšími úlohami, ktoré mu bránili venovať sa tomuto vyšetrovaniu, nič nemení na tomto závere, keďže Komisii prináležalo, aby sa ubezpečila o riadnej organizácii činností spojených so skúmaním jej sťažnosti.
- 114 V rámci druhej výhrady žalobkyňa vyjadruje poľutovanie, že Komisia v rámci vyšetrovania vypočula „[len] desať osôb“, hoci vo svojej žiadosti o pomoc uviedla zoznam 52 svedkov. Žalobkyňa navyše poznamenáva, že vyšetrovateľ nevyhovel jej žiadosti, aby sa poradil s lekárskou službou a oboznámil sa so spismi mediáčnej služby Komisie týkajúcimi sa existencie sťažností na údajne nevhodné správanie pani C k ďalším úradníkom. Napokon sa domnieva, že vyšetrovaním boli poverené osoby, ktoré nemajú nijakú osobitnú prax v oblasti psychického obťažovania. Žalobkyňa na záver uvádza, že celkový priebeh vyšetrovania svedčí o tom, že Komisia pripisovala vybaveniu jej žiadosti malý význam.
- 115 Komisia navrhuje tento žalobný dôvod zamietnuť.

b) Posúdenie Súdom pre verejnú službu

- 116 Pokiaľ ide o prvú výhradu, Súd pre verejnú službu na úvod pripomína, že povinnosť dodržiavať primeranú lehotu pri vedení administratívnych konaní predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, ktorej dodržiavanie zabezpečujú sudy Únie a ktorá je tiež prevzatá v článku 41 ods. 1 Charty ako súčasť práva na riadnu správu vecí verejných (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 11. apríla 2006, Angeletti/Komisia, T-394/03, bod 162; rozsudok Všeobecného súdu zo 6. decembra 2012, Füller-Tomlinson/Parlament, T-390/10 P, bod 115; rozsudok Súdu pre verejnú službu z 11. mája 2011, J/Komisia, F-53/09, bod 113).
- 117 Okrem toho v prípade, ak inštitúcie musia čeliť takej vážnej otázke, akou je psychické obťažovanie, majú povinnosť odpovedať úradníkovi, ktorý podá žiadosť podľa článku 24 služobného poriadku, rýchlo a starostlivo. Samotná Komisia navyše v bode 6.1 svojho rozhodnutia z 26. apríla 2006 vzťahujúceho sa na politiku vo veci ochrany ľudskej dôstojnosti a boja proti psychickému obťažovaniu a sexuálnemu obťažovaniu v Komisii konštatovala, že „každá žiadosť osoby o pomoc, v ktorej sa uvádza situácia psychického obťažovania, [sa musí] vybaviť čo najrýchlejšie“ (ďalej len „rozhodnutie z 26. apríla 2006“).
- 118 V prejednávanom prípade žalobkyňa podala svoju žiadosť o pomoc 5. decembra 2007 a rozhodnutie o odložení jej bolo doručené 10. augusta 2010, teda po viac ako dvoch rokoch a ôsmich mesiacoch.
- 119 Aj keď sa na prvý pohľad zdá, že celkové trvanie konania je nezvyčajne dlhé, je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry skutočnosť, že menovací orgán v rozpore s povinnosťou starostlivosti neodpovedal s požadovanou rýchlosťou na žiadosť o pomoc podľa článku 24 služobného poriadku, nemôže sama osebe ovplyvniť zákonnosť rozhodnutia o zastavení vyšetrovania pre obťažovanie začatého na základe uvedenej žiadosti o pomoc. Ak by totiž takéto rozhodnutie malo byť zrušené jedine z dôvodu jeho oneskorenia, nové rozhodnutie, ktoré by malo nahradiť zrušené rozhodnutie, by v žiadnom prípade nemohlo byť menej oneskorené ako pôvodné rozhodnutie (rozsudok Súdu pre verejnú službu z 18. mája 2009, Meister/OHMI, F-138/06 a F-37/08, bod 76).
- 120 Prvá výhrada je teda neúčinná a musí sa zamietnuť.
- 121 Pokiaľ ide o druhú výhradu, ktorá sa týka priebehu vyšetrovania, tvrdenie založené na nedostatočnej praxi vyšetrovateľa nemožno uznať. Treba totiž predovšetkým konštatovať, že samotná žalobkyňa požiadala generálneho tajomníka Komisie, aby vyšetrovaním poveril vyšetrovateľa, ktorý nepôsobí na GR pre personál. Zo spisu navyše vyplýva, že vyšetrovateľ počas celého vyšetrovania využíval technickú podporu IDOC a najmä pomoc skúseného člena IDOC. Napokon vzhľadom na širokú diskrečnú

právomoc inštitúcií pri výbere osôb, ktoré poveria vyšetrovaním pre obťažovanie, žalobkyňa nemôže úspešne spochybniť výber Komisie na základe údajnej nedostatočnej praxe vyšetrovateľa a člena IDOC, ktorý mu pomáhal.

- 122 Čo sa týka tvrdenia založeného na obmedzenom rozsahu vyšetrovania, treba konštatovať, že zo záverečnej správy o vyšetrovaní vyplýva, že vyšetrovateľ tvrdí, že vykonal vyšetrovacie úkony a úkony na získanie informácií u mediátora Komisie a u lekárskej služby Komisie.
- 123 Pokiaľ ide o počet a výber svedkov, je pravda, že vyšetrovateľ sa rozhodol vypočuť okrem žalobkyne len dvanásť osôb a že niektoré z týchto osôb žalobkyňa obvinila z toho, že ju obťažovali alebo že nereagovali na obťažovanie, za obeť ktorého sa považovala.
- 124 Je však potrebné poznamenať, že orgán poverený administratívnym vyšetrovaním, ktorý musí vyšetrovať jemu pridelené spisy proporcionálne, disponuje širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o vedenie vyšetrovania a najmä pokiaľ ide o posúdenie kvality a užitočnosti spolupráce poskytnutej svedkami (pozri rozsudok Skareby/Komisia, už citovaný, bod 38).
- 125 Súd pre verejnú službu pritom zastáva názor, že vyšetrovateľ mal v spise dostatok informácií na to, aby mohol určiť, či skutočnosti, na ktoré sa žalobkyňa sťažovala, predstavovali psychické obťažovanie. Čo sa týka konkrétne druhého obdobia, vyšetrovateľ určil skutočnosti spôsobilé preukázať existenciu psychického obťažovania, aj keď dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nebolo preukázané nijaké obťažovanie.
- 126 Vzhľadom na tieto okolnosti nemožno vyšetrovateľovi vytýkať, že porušil svoju povinnosť starostlivosti alebo zásadu riadnej správy vecí verejných tým, že sa rozhodol vypočuť menej svedkov, než navrhla žalobkyňa.
- 127 V dôsledku toho je potrebné zamietnuť druhú výhradu uvedenú v rámci tohto žalobného dôvodu ako nedôvodnú a zamietnuť štvrtý žalobný dôvod ako celok.

5. O piatom žalobnom dôvode založenom na porušení povinnosti odôvodnenia

a) Tvrdenia účastníkov konania

- 128 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia sporným rozhodnutím vylúčila existenciu psychického obťažovania na základe záverečnej správy o vyšetrovaní, ako aj svedeckých výpovedí získaných počas vyšetrovania. Žalobkyni však nebola zaslaná ani záverečná správa o vyšetrovaní, ani zápisnice o výsluchoch svedkov, a to aj napriek jej výslovným žiadostiam v tomto zmysle.
- 129 V dôsledku toho sa žalobkyňa domnieva, že nebola schopná posúdiť dôvodnosť sporného rozhodnutia a bola nútená podať prejednávajú žalobu, aby sa oboznámila s odôvodnením tohto rozhodnutia.
- 130 Komisia v tejto súvislosti uvádza, že po prvé sporné rozhodnutie je dostatočne odôvodnené a po druhé článok 25 služobného poriadku nezahŕňa povinnosť doručiť záverečnú správu o administratívnom vyšetrovaní ani zápisnicu o výsluchoch vykonaných v rámci neho. Na pojednávaní Komisia uviedla, že úplnosť odôvodnenia nemožno posudzovať abstraktne, ale so zreteľom na osobitnosti daného prípadu. V tejto súvislosti špecifickosť vyšetrovania spočíva v tom, že priebeh vyšetrovania sa veľmi konkrétne týkal žalobkyne, ktorá mala teda postavenie „privilegovaného svedka“ a aktívne sa zúčastňovala na celom konaní. Komisia sa okrem toho domnieva, že mala možnosť doplniť odôvodnenie v rozhodnutí o zamietnutí sťažnosti, čo navyše aj urobila.

b) Posúdenie Súdom pre verejnú službu

Úvodné poznámky

131 Súd pre verejnú službu preskúmal prvé štyri žalobné dôvody s prihliadnutím na znenie samotného sporného rozhodnutia, rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti a záverečnú správu o vyšetrowaní, ktorú predložila Komisia a ktorá bola zaslaná žalobkyni až v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania, o ktorých rozhodol Súd pre verejnú službu. V rámci svojho piateho žalobného dôvodu žalobkyňa namieta, že samotné sporné rozhodnutie neobsahovalo odôvodnenie. Súd pre verejnú službu teda najprv preskúma, či bolo sporné rozhodnutie dostatočne odôvodnené, a následne – v prípade zápornej odpovede – preskúma, či sa odôvodnenie sporného rozhodnutia mohlo doplniť v štádiu rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti alebo počas súdneho konania.

O neposkytnutí správy o vyšetrowaní žalobkyni pred podaním žaloby

132 Súd pre verejnú službu poznamenáva, že – čo sa týka rozhodnutia o zastavení správneho vyšetrowania začatého na základe žiadosti o pomoc podanej podľa článku 24 služobného poriadku – článok 25 druhý odsek služobného poriadku neukladá nijakú výslovnú povinnosť poskytnúť sťažovateľovi konečnú správu o administratívnom vyšetrowaní alebo zápisnice o výsluchoch uskutočnených v rámci neho.

133 Pokiaľ sa však zaručí ochrana záujmov obvinených a svedkov, nijaké ustanovenie služobného poriadku nezakazuje poskytnutie záverečnej správy o vyšetrowaní tretej osobe, ktorá má oprávnený záujem oboznámiť sa s ňou, ako je to v prípade osoby, ktorá podala žiadosť podľa článku 24 služobného poriadku. Z judikatúry navyše vyplýva, že inštitúcie sa niekedy rozhodli pre toto riešenie a poskytli sťažovateľom záverečnú správu o vyšetrowaní, a to buď pred podaním žaloby – v prílohe konečného rozhodnutia o sťažnosti (rozsudok *Lo Giudice/Komisia*, už citovaný, bod 163; rozsudok *Cerafogli/ECB*, už citovaný, bod 108), alebo – tak ako v prejednávanej veci – na základe opatrenia na zabezpečenie priebehu konania, o ktorom rozhodol Súd pre verejnú službu.

134 Súd pre verejnú službu v každom prípade pripomína, že predmetom tohto žalobného dôvodu je súlad sporného rozhodnutia s článkom 25 druhým odsekom služobného poriadku. V dôsledku toho nie je potrebné, aby Súd pre verejnú službu v rámci tohto žalobného dôvodu rozhodol o prípadnej existencii povinnosti Komisie poskytnúť žalobkyni záverečnú správu o vyšetrowaní a zápisnice o výsluchoch. Je totiž celkom možné, že rozhodnutie o zastavení vyšetrowania týkajúceho sa obťažovania bude dostatočne odôvodnené bez toho, aby bolo potrebné použiť iné listiny.

135 Z toho vyplýva, že výhrada založená na neposkytnutí záverečnej správy o vyšetrowaní a pripojených zápisníc o výsluchoch sa musí zamietnuť ako neúčinná.

O odôvodnení sporného rozhodnutia

136 Pokiaľ ide o povinnosť odôvodniť rozhodnutia spôsobujúce ujmu, Súd pre verejnú službu pripomína, že medzi záruky poskytované právnym poriadkom Únie v administratívnych konaniach patrí najmä zásada riadnej správy vecí verejných, ktorá je uvedená v článku 41 Charty (pozri rozsudok Všeobecného súdu z 27. septembra 2012, *Applied Microengineering/Komisia*, T-387/09, bod 76), ktorá zahŕňa okrem iného „povinnosť administratívy odôvodniť svoje rozhodnutia“.

137 Okrem toho povinnosť odôvodniť rozhodnutia spôsobujúce ujmu je základnou zásadou práva Únie, od ktorej sa možno odchyliť iba v naliehavých prípadoch (pozri rozsudky Súdu prvého stupňa z 29. septembra 2005, *Napoli Buzzanca/Komisia*, T-218/02, bod 57 a tam citovanú judikatúru, a z 8. septembra 2009, *ETF/Landgren*, T-404/06 P, bod 148 a tam citovanú judikatúru).

- 138 Podľa ustálenej judikatúry odôvodnenie vyžadované v článku 296 ZFEÚ musí jasne a jednoznačne uvádzať úvahy toho, kto akt vydal (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora zo 14. decembra 2004, *Swedish Match*, C-210/03, bod 63).
- 139 Cieľom povinnosti odôvodniť každé rozhodnutie spôsobujúce ujmu stanovenej v článku 25 druhom odseku služobného poriadku, ktorá je len vyjadrením všeobecnej povinnosti stanovenej v článku 296 ZFEÚ v osobitnom kontexte vzťahov medzi inštitúciami a ich zamestnancami, je poskytnúť dotknutej osobe dostatočné informácie na zistenie toho, či je rozhodnutie dôvodné, alebo či je toto rozhodnutie postihnuté vadou, ktorá umožňuje spochybníť jeho zákonnosť, a umožniť súdom Únie vykonať kontrolu zákonnosti sporného rozhodnutia (rozsudok *Lo Giudice/Komisija*, už citovaný, bod 160).
- 140 Okrem toho z judikatúry týkajúcej sa článku 25 druhého odseku služobného poriadku vyplýva, že rozsah povinnosti odôvodniť rozhodnutia spôsobujúce ujmu sa musí posudzovať nielen so zreteľom na znenie predmetného rozhodnutia, ale aj podľa konkrétnych okolností prijatia uvedeného rozhodnutia, ako aj podľa právnych predpisov upravujúcich dotknutú oblasť (rozsudok *Lo Giudice/Komisija*, už citovaný, bod 163; rozsudok *Skareby/Komisija*, už citovaný, bod 74) a že odôvodnenie sa v zásade musí oznámiť dotknutej osobe v rovnakom čase ako rozhodnutie, ktoré jej spôsobuje ujmu (rozsudok Súdneho dvora z 26. novembra 1981, *Michel/Parlament*, 195/80, bod 22).
- 141 Doslovný výklad povinnosti uloženej v článku 25 druhom odseku služobného poriadku je potrebný tým skôr v prípade, ak je rozhodnutím spôsobujúcim ujmu – tak ako v prejednávanej veci – rozhodnutie menovacieho orgánu o zastavení vyšetrovania začatého na základe žiadosti o pomoc týkajúcej sa tvrdení súvisiacich s psychickým obťažovaním.
- 142 Na rozdiel od väčšiny správnych aktov, ktoré môžu úradníkovi spôsobovať ujmu, sa totiž rozhodnutie týkajúce sa žiadosti o pomoc prijíma za osobitných okolností. Po prvé také okolnosti už mohli trvať niekoľko mesiacov, či dokonca – ako je to v prejednávanej veci – niekoľko rokov. Ako navyše Súd pre verejnú službu poznamenal v bode 32 už citovaného rozsudku *Skareby/Komisija*, „psychick[é] obťažovan[ie]... môže mať mimoriadne ničivé účinky na zdravie obete“. Po druhé, ak sa situácia obťažovania preukáže, táto situácia sa netýka v prvom rade finančných záujmov alebo kariéry úradníka – čo sú prípady, ktoré inštitúcia môže rýchlo napraviť prijatím aktu alebo vyplatením peňažnej sumy dotknutej osobe –, ale poškodzuje osobnosť, dôstojnosť a fyzickú alebo psychickú integritu obete, čo je ujma, ktorú peňažným odškodnením nemožno úplne nahradiť. Napokon, bez ohľadu na to, či sú tvrdenia týkajúce sa obťažovania dôvodné, sťažovateľ ich považuje za dôvodné a inštitúcia je na základe povinnosti starostlivosti povinná odôvodniť svoje rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o pomoc čo najúplnejšie bez toho, aby sťažovateľ ešte musel čakať na odpoveď na sťažnosť, aby sa oboznámil s odôvodnením rozhodnutia, pričom inštitúcia sa dokonca môže rozhodnúť, že na sťažnosť neodpovie.
- 143 Súd pre verejnú službu zastáva názor, že potreba úplne odôvodniť sporné rozhodnutie bola ešte naliehavejšia za okolností prejednávanej veci, v ktorom sa – podľa vyhlásení žalobkyne na pojednávaní – útvar poverený vyšetrovaním v oblasti obťažovania považoval za „prvého advokáta Komisie“. V tejto súvislosti Komisia v reakcii na otázku Súdu pre verejnú službu položenú na pojednávaní vyhlásila, že za štyri roky, počas ktorých zamestnanec IDOC, ktorý pomáhal vyšetrovateľovi v prejednávanej veci, pracoval v IDOC, tento útvar nikdy nekonštatoval, že došlo k psychickému obťažovaniu, hoci začal päť až desať vyšetrovaní za rok.
- 144 Súd pre verejnú službu musí vzhľadom na tieto zásady a okolnosti posúdiť, či je odôvodnenie sporného rozhodnutia v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 25 druhom odseku služobného poriadku.

- 145 Vo veľmi stručnom úvode sporného rozhodnutia sa uvádza – čo vyplýva zo záverečnej správy o vyšetovaní –, že žalobkyňa „mala možnosť počas celého vyšetovania prispievať k jeho priebehu“ a že „bola transparentne informovaná o jeho postupe“. V uvedenom rozhodnutí je ďalej samostatne rozobraté prvé a druhé obdobie.
- 146 Pokiaľ ide o prvé obdobie, v spornom rozhodnutí sa uvádza, že v záverečnej správe o vyšetovaní je spomenutý „súbor rozporov“ v konkrétnych veciach medzi žalobkyňou na jednej strane a jej nadriadenými a časťou jej kolegov na druhej strane. V spornom rozhodnutí sa však zdôrazňuje, že tieto rozpory, „ktoré sa týkali výlučne pracovných aspektov“, sa vždy riešili na stretnutiach riaditeľstva alebo formálnymi listami. Okrem toho podľa sporného rozhodnutia „vyšetovanie... neumožnilo preukázať nepriateľstvo“, ale skôr „istú sympatiu [jej] bývalých kolegov“ voči žalobkyňi, ani existenciu chýrov o jej nedostatočných schopnostiach alebo manažérskych nedostatkoch. V uvedenom rozhodnutí sa ďalej uvádza, že hodnotenia žalobkyne za obdobie od 1. júla 1999 do 30. júna 2001 a za obdobie od 1. júla 2001 do 31. decembra 2002 boli stanovené v úplnom súlade s procesnými pravidlami a nepredstavovali pokles v porovnaní s minulosťou. V spornom rozhodnutí sa ďalej pripomína, že ani – dokonca aj opakované – záporné hodnotenie, ani „ťažko akceptovateľné manažérske rozhodnutia“ samy osebe nepredstavujú obťažovanie.
- 147 V spornom rozhodnutí sa napokon konštatuje, že „[na] základe dokumentácie... predloženej [žalobkyňou], svedeckých výpovedí získaných počas vyšetovania a následnej analýzy sa nezdá, že konanie osôb, ktoré [žalobkyňa] napáda, spĺňa kritériá stanovené v článku 12a služobného poriadku... ako prejav ‚systematického obťažovania‘, a to ani samostatne, ani ako celok“.
- 148 Vzhľadom na toto odôvodnenie sa Súd pre verejnú službu domnieva, že v spornom rozhodnutí boli stručne, ale primerane zodpovedané všetky výhrady vznesené žalobkyňou v súvislosti s dotknutým obdobím a že toto rozhodnutie jej poskytuje dostatok informácií na to, aby mohla posúdiť jeho dôvodnosť a aby ho Súd pre verejnú službu mohol preskúmať.
- 149 V dôsledku toho je potrebné konštatovať, že v súvislosti s prvým obdobím je odôvodnenie rozhodnutia v súlade s požiadavkami článku 25 druhého odseku služobného poriadku tak, ako bol vyložený v judikatúre, takže tento žalobný dôvod je nedôvodný v rozsahu, v akom sa týka tohto obdobia.
- 150 Naproti tomu, pokiaľ ide o druhé obdobie, v spornom rozhodnutí sa uvádza len to, že „vyšetovaním sa podarilo preukázať, že [pani C] mala osobitný štýl riadenia, ktorý sa niekedy nepáčil niektorým kolegom a príležitostne mohol byť vnímaný ako urážlivý alebo útočný, a že [žalobkyňa] mala možnosť vyjadriť v tejto súvislosti [svoju] kritiku a že v niektorých manažérskych rozhodnutiach pretrvávali nezhody medzi [žalobkyňou] a [jej] riaditeľkou; v]yšetovaním sa tiež podarilo preukázať, že [pani C] nemala voči [žalobkyňi] zlý úmysel a že jej štýl riadenia nebol zameraný konkrétne na [ňu]“. V spornom rozhodnutí bol z toho vyvodený záver, že „z vyšetovania nevyplýva, že správanie [pani C] objektívne mohlo poškodiť dôstojnosť, osobnosť a integritu [žalobkyne; z] listín založených v spise, zo svedeckých výpovedí a z podrobnej analýzy vyšetovania, ktoré bolo vedené nezávisle a dôsledne, nevyplýva, že došlo k nevhodnému správaniu jedného [kolegu] alebo skupiny koleg[ov] [voči žalobkyňi] spôsobilému poškodiť [jej] osobnosť, [jej] dôstojnosť alebo [jej] fyzickú alebo psychickú integritu“.
- 151 V tejto súvislosti Súd pre verejnú službu konštatuje, že v spornom rozhodnutí nie je rozobratá žiadna z výhrad vznesených žalobkyňou v jej žiadosti, ale – pokiaľ ide o jeho skutkový základ – toto rozhodnutie odkazuje na záverečnú správu o vyšetovaní, ktorá bola poskytnutá žalobkyňi až po opatrení na zabezpečenie priebehu konania, o ktorom rozhodol Súd pre verejnú službu v rámci prejednávanej veci.

- 152 Hoci je pravda, že judikatúra pripúšťa odôvodnenie prostredníctvom odkazu na odôvodnenú a doručenú správu alebo posudok (pozri rozsudok *Lo Giudice/Komisia*, už citovaný, body 163 a 164; rozsudok *Cerafogli/ECB*, už citovaný, bod 108 a tam citovanú judikatúru), je pritom potrebné, aby taká správa alebo posudok boli skutočne doručené dotknutej osobe spolu s aktom spôsobujúcim ujmu, čo sa v prejednávanej veci nestalo.
- 153 Pre žalobkyňu bolo teda nemožné, aby len na základe sporného rozhodnutia spochybnila skutkové okolnosti konštatované vyšetrovateľom alebo závery, ktoré z nich vyvodil, takže – pokiaľ ide o skutkový základ – odôvodnenie sporného rozhodnutia nie je v súlade s požiadavkami článku 25 druhého odseku služobného poriadku.
- 154 Treba teda konštatovať, že – pokiaľ ide o druhé obdobie – sporné rozhodnutie poskytuje žalobkyni len východisko odôvodnenia, ktoré samo osebe neumožňuje menovaciemu orgánu splniť si povinnosť, ktorá mu vyplýva z článku 25 druhého odseku služobného poriadku.
- 155 Súd pre verejnú službu však pripomína, že judikatúra v prípade určitých sporov medzi inštitúciami a ich zamestnancami pripúšťa zmiernenie povinnosti odôvodnenia stanovenej v článku 25 druhom odseku služobného poriadku.
- 156 Je teda potrebné preskúmať, či – ako to Komisia uviedla vo svojom vyjadrení k žalobe a na pojednávaní – v prejednávanom prípade treba uplatniť také zásady vyplývajúce z judikatúry.
- O možnosti doplniť odôvodnenie sporného rozhodnutia pri prijatí rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti
- 157 Podľa Komisie rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti poskytlo žalobkyni podrobné odôvodnenie, ktoré jej umožnilo posúdiť, či je vhodné podať žalobu proti spornému rozhodnutiu, a Súdu pre verejnú službu umožnilo posúdiť zákonnosť uvedeného rozhodnutia.
- 158 Súd pre verejnú službu pripomína, že podľa znenia článku 25 druhého odseku služobného poriadku musí byť odôvodnené rozhodnutie spôsobujúce ujmu, a nie neskorší správny akt.
- 159 Je síce pravda, že podľa judikatúry má menovací orgán povinnosť uviesť odôvodnenie prinajmenšom v štádiu zamietnutia sťažnosti a že administratíva môže konkrétne napraviť prípadnú vadu odôvodnenia rozhodnutia spôsobujúceho ujmu poskytnutím primeraného odôvodnenia v štádiu odpovede na sťažnosť, pričom sa predpokladá, že toto posledné uvedené odôvodnenie sa zhoduje s odôvodnením rozhodnutia, proti ktorému smerovala sťažnosť (rozsudky Súdu prvého stupňa z 19. marca 1998, *Tzoanos/Komisia*, T-74/96, bod 268, a z 1. apríla 2009, *Valero Jordana/Komisia*, T-385/04, bod 118; rozsudok Súdu pre verejnú službu z 26. mája 2011, *Lebedef/Komisia*, F-40/10, bod 38). Okrem toho podľa judikatúry môže administratíva napraviť pôvodne nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia spôsobujúceho ujmu dopĺňujúcimi spresneniami aj v priebehu konania, ak pred podaním svojej žaloby dotknutá osoba už mala k dispozícii údaje, ktoré tvoria východisko odôvodnenia (rozsudok *Skareby/Komisia*, už citovaný, bod 75 a tam citovaná judikatúra).
- 160 Tento výklad článku 25 druhého odseku služobného poriadku v judikatúre však bol podaný pôvodne v kontexte sporov týkajúcich sa zákonnosti rozhodnutí o nepovýšení, v ktorých súdy Únie rozhodli, že menovací orgán nie je povinný odôvodniť rozhodnutie o povýšení vo vzťahu k nepovýšeným uchádzačom, ktorým by takéto odôvodnenie mohlo spôsobovať ujmu (rozsudky Súdneho dvora z 6. mája 1969, *Huybrechts/Komisia*, 21/68, bod 19, z 13. júla 1972, *Bernardi/Parlament*, 90/71, bod 15, a z 30. októbra 1974, *Grassi/Rada*, 188/73, body 11 až 17).

- 161 Táto judikatúra bola postupne rozšírená na rozhodnutia o zamietnutí kandidatúry alebo o vylúčení z výberového konania (pozri napríklad rozsudky Súdu prvého stupňa z 12. februára 1992, Volger/Parlament, T-52/90, bod 36, a z 30. novembra 1993, Perakis/Parlament, T-78/92, body 50 až 52) a neskôr bola uplatnená na niektoré iné kategórie sporov, ako sú napríklad spory týkajúce sa čerpania dovolenky za kalendárny rok (rozsudok Lebedef/Komisia, už citovaný).
- 162 Takéto výkladové pravidlá pritom za určitých okolností umožňujú najšť spravodlivú rovnováhu medzi povinnosťou odôvodnenia rozhodnutí spôsobujúcich ujmu, ktorú ukladá článok 25 druhý odsek služobného poriadku, a ďalšími oprávnenými požiadavkami, ako sú požiadavky riadnej správy vecí verejných alebo ochrana práv tretích osôb.
- 163 Súd pre verejnú službu však konštatuje, že vzhľadom na to, že článok 41 ods. 2 písm. c) Charty povyšuje právo na získanie odôvodnenia správnych rozhodnutí na všeobecnú základnú zásadu práva Únie, každá výnimka z pravidla uvedeného v článku 25 druhom odseku služobného poriadku, podľa ktorého odôvodnenie nevyhnutne buď musí byť obsiahnuté v samotnom rozhodnutí spôsobujúcom ujmu, alebo sa musí oznámiť v rovnakom čase ako rozhodnutie, sa musí vykladať reštriktívne a musí byť objektívne odôvodnená za okolností prijatia rozhodnutia spôsobujúceho ujmu.
- 164 Okrem toho v konkrétnom kontexte vyšetrovania začatého na základe žiadosti o pomoc podľa článku 24 služobného poriadku, ktorého cieľom je preukázať, či skutočne došlo k obťažovaniu, o ktorom sa zamestnanec domnieva, že bol jeho obeťou, je potrebné zohľadniť povinnosť inštitúcie odpovedať úradníkovi, ktorý podá takú žiadosť, s rýchlou a starostlivosťou potrebnou pri riešení takej vážnej situácie (pozri v tomto zmysle rozsudok Lo Giudice/Komisia, už citovaný, bod 136).
- 165 Preto sa v takom kontexte musí povinnosť odôvodnenia stanovená v článku 25 druhom odseku služobného poriadku vykladať doslovne a požiadavkám stanoveným týmto ustanovením nemôže zodpovedať rozhodnutie, ktoré ako také poskytuje len východisko odôvodnenia. Opačné riešenie by znamenalo, že úradník, ktorý podal žiadosť o pomoc podľa článku 24 služobného poriadku pre psychické obťažovanie, by bol nútený podať sťažnosť, aby mal k dispozícii odôvodnenie rozhodnutia o zastavení administratívneho vyšetrovania, ktoré je v súlade s požiadavkami článku 25 druhého odseku služobného poriadku. Ako pritom Komisia uznala na pojednávaní, účelom sťažnosti nie je získať odôvodnenie rozhodnutia spôsobujúceho ujmu, ale spochybníť jeho dôvodnosť. Ak by sa administratívne dovolilo neoznámiť odôvodnenie svojho rozhodnutia o žiadosti o pomoc, zjavne by to nebolo zlučiteľné ani s povinnosťou inštitúcií konať s rýchlou a starostlivosťou potrebnou pri riešení takej vážnej situácie, akou je psychické obťažovanie, ani s povinnosťou vybaviť žiadosti o pomoc v prípade psychického obťažovania „čo najrýchlejšie“, čo je povinnosť, ktorú si Komisia uložila svojím rozhodnutím z 26. apríla 2006.
- 166 Z toho vyplýva, že v prípade rozhodnutia o zastavení vyšetrovania začatého na základe žiadosti o pomoc podľa článku 24 služobného poriadku pre psychické obťažovanie inštitúcie nemôžu platne poskytnúť dotknutej osobe úplné odôvodnenie po prvý raz až v rozhodnutí o zamietnutí sťažnosti bez toho, aby porušili povinnosť odôvodnenia, ktorá im vyplýva z článku 25 druhého odseku služobného poriadku.
- 167 Takéto riešenie však nemôže mať vplyv na možnosť inštitúcií uviesť v rozhodnutí o zamietnutí sťažnosti spresnenia týkajúce sa dôvodov uvedených administratívou, ani na možnosť Súdu pre verejnú službu zohľadniť tieto spresnenia pri skúmaní žalobného dôvodu, ktorým sa napáda zákonnosť rozhodnutia (pozri v tomto zmysle rozsudok Skareby/Komisia, už citovaný, bod 53).

– O zohľadnení okolností, za ktorých bolo sporné rozhodnutie prijaté

- 168 Komisia tvrdí, že žalobkyňa sa aktívne zúčastňovala na vyšetrovaní, že mala možnosť prispievať doň predkladaním listín a pripomienok a že dostala informácie o vývoji vyšetrovania.

- 169 V tejto súvislosti je pri rozhodovaní, či bola splnená požiadavka odôvodnenia stanovená služobným poriadkom, potrebné zohľadniť nielen listiny, ktorými sa rozhodnutie doručuje, ale aj okolnosti, za ktorých bolo prijaté a oznámené dotknutej osobe (rozsudok Súdu pre verejnú službu z 30. novembra 2010, Taillard/Parlament, F-97/09, bod 33). V prejednávanom prípade treba jednak vziať do úvahy účasť žalobkyne na vyšetrovaní a jednak preskúmať, či v čase prijatia sporného rozhodnutia žalobkyňa už mala informácie, na ktorých je uvedené rozhodnutie založené (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. júla 1998, Aquilino/Rada, T-130/96, bod 44 a tam citovanú judikatúru).
- 170 Zo samotného znenia sporného rozhodnutia pritom vyplýva, že toto rozhodnutie je založené na záverečnej správe o vyšetrovaní, ktorá bola žalobkyňi poskytnutá až počas súdneho konania. Vzhľadom na to, že zo sporného rozhodnutia nevyplýva opak, žalobkyňa teda nemohla vedieť, do akej miery vyšetrovateľ zohľadnil informácie, ktoré poskytovala počas celého vyšetrovania, ani či sporné rozhodnutie skutočne zodpovedalo výsledkom vyšetrovania. Z toho vyplýva, že Komisia nemôže odôvodniť pôvodné chýbajúce odôvodnenie sporného rozhodnutia konštatovaním, že toto rozhodnutie bolo založené na informáciách, ktoré boli žalobkyňi známe.
- 171 Možnosť žalobkyne prispieť k riadnemu priebehu vyšetrovania zodpovedá dodržiavaniu zásady riadnej správy vecí verejných. Takáto účasť však sama osebe nepreukazuje, že žalobkyňa tak bola informovaná o dôvodoch, ktoré viedli Komisiu k zamietnutiu jej žiadosti o pomoc. Aj za predpokladu, že žalobkyňa dostala v priebehu vyšetrovania relevantné informácie – čo Komisia nepreukázala –, totiž žalobkyňa mohla predpokladať, že tieto informácie už nie sú aktuálne vzhľadom na odôvodnenie, na ktorom bolo sporné rozhodnutie založené.
- 172 Čo sa týka informácií o vývoji vyšetrovania poskytnutých žalobkyňi, Komisia nepreukázala, že – odhliadnuc od ospravedlnení za omeškanie pri vykonávaní rôznych vyšetrovacích úkonov – také informácie sa týkali dôvodov, na základe ktorých následne zamietla žiadosť žalobkyne o pomoc.
- 173 Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné konštatovať, že sporné rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, pokiaľ ide o dôvody, pre ktoré Komisia odložila žiadosť žalobkyne o pomoc v súvislosti s druhým obdobím, a zrušiť uvedené rozhodnutie, pokiaľ ide o toto obdobie.

C – O návrhu na náhradu škody

1. Tvrdenia účastníkov konania

- 174 Žalobkyňa sa domáha náhrady majetkovej ujmy a nemajetkovej ujmy z dôvodu psychického obťažovania, ktorého bola obeťou, a pochybení, ktorých sa dopustila Komisia pri zamietnutí jej žiadosti o pomoc.
- 175 Pokiaľ ide o majetkovú ujmu, návrh na náhradu škody uplatnený žalobkyňou sa delí v podstate na tri časti.
- 176 Po prvé žalobkyňa tvrdí, že psychické obťažovanie, ktorého bola obeťou, poškodilo jej kariéru a povesť, keďže malo za následok poškodenie jej fyzického a duševného zdravia. Po druhé tvrdí, že porušenie článku 24 služobného poriadku a najmä neprijatie dočasných opatrení, ako napríklad opatrenia vzdialenia sa, v nadväznosti na jej žiadosť o pomoc jej spôsobilo ujmu. Po tretie domáha sa náhrady ujmy, ktorá jej údajne vznikla z dôvodu, že Komisia porušila zásadu riadnej správy vecí verejných a povinnosť starostlivosti, a z dôvodu neprimeranej dĺžky konania Komisie v jej veci.
- 177 Vzniknutá ujma by sa podľa žalobkyne sčasti nahradila tým, že Komisia by uhradila výdavky a odmeny jej právnych zástupcov týkajúce sa konania pred podaním žaloby a súdneho konania.

- 178 Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, žalobkyňa sa domnieva, že táto ujma vyplýva z porušenia povinnosti starostlivosti Komisiou pri vybavovaní jej žiadosti o pomoc, a odhaduje ju na 10 000 eur.
- 179 Komisia v tejto súvislosti uvádza, že vzhľadom na to, že sa nepreukázalo psychické obťažovanie, žalobkyni nevznikla nijaká majetková ani nemajetková ujma, a teda nie je opodstatnené vyhovieť nároku na náhradu škody. Dodáva, že podľa ustálenej judikatúry žalovaný v každom prípade nemá znášať výdavky vynaložené žalobcom počas konania pred podaním žaloby.

2. Posúdenie Súdom pre verejnú službu

- 180 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že v sporoch medzi inštitúciami a ich úradníkmi sa priznáva právo na náhradu, ak sú splnené tri kumulatívne podmienky, a to protiprávnosť správania vytykaného inštitúciami, vznik škody a príčinný vzťah medzi správaním a uvádzanou ujmom (rozsudok Komisia/Q, už citovaný, bod 42 a tam citovaná judikatúra). Skutočnosť, že jedna z týchto troch podmienok nie je splnená, postačuje na zamietnutie žaloby o náhradu škody (pozri uznesenie Súdu pre verejnú službu zo 16. marca 2011, Marcuccio/Komisia, F-21/10, body 22 a 23 a tam citovanú judikatúru).
- 181 Pokiaľ ide o tretiu podmienku, od ktorej závisí zodpovednosť inštitúcií, ujma, ktorej náhrada sa požaduje, musí byť skutočná a určitá, čo musí preukázať žalobca (rozsudok Súdu pre verejnú službu z 13. júna 2012, BL/Komisia, F-63/10, bod 98).
- 182 Žalobkyňa pritom vo svojich podaniach neodkazuje na nijakú listinu založenú v spise, ktorá by mohla odôvodniť skutočnú existenciu alebo rozsah uvádzanej majetkovej ujmy, ktorú navyše nevyčíslila, pričom len uviedla, že táto ujma sa sčasti nahradí tým, že Komisia uhradí výdavky a odmeny jej právnych zástupcov týkajúce sa konania pred podaním žaloby a súdneho konania. Žaloba navyše neobsahuje nijaký návrh dôkazu v tejto súvislosti. Podľa článku 35 ods. 1 písm. e) rokovacieho poriadku pritom žaloba musí obsahovať návrhy dôkazov potrebných na preukázanie skutočnej existencie a rozsahu ujmy.
- 183 Vzhľadom na neexistenciu uvedených dôkazov treba dospieť k záveru, že žalobkyňa nedoložila skutočnú existenciu a rozsah uvádzanej majetkovej ujmy. Je teda potrebné zamietnuť návrh žalobkyne na náhradu škody týkajúci sa majetkovej ujmy bez toho, aby Súd pre verejnú službu musel rozhodnúť o existencii ostatných podmienok.
- 184 Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, žalobkyňa sa domnieva, že táto ujma vyplýva z neprimeranej dĺžky vyšetrovania, ako aj z nedostatku starostlivosti Komisie pri vybavovaní veci.
- 185 Súd pre verejnú službu pripomína, že žalobkyňa podala svoju žiadosť o pomoc 5. decembra 2007 a že sporné rozhodnutie jej bolo doručené 10. augusta 2010, teda po viac ako dvoch rokoch a ôsmich mesiacoch. Vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci a dokonca aj s prihliadnutím na dĺžku žiadosti o pomoc a na skutočnosť, že žalobkyňa viackrát požiadala o doplnenie vyšetrovania, pritom takú dĺžku konania v zásade nemožno považovať za primeranú.
- 186 Je teda potrebné preskúmať, či jednotlivé tvrdenia uvedené Komisiou na odôvodnenie dĺžky vyšetrovania môžu spochybniť tento záver.
- 187 Zo spisu vyplýva, že odo dňa podania žiadosti o pomoc do rozhodnutia o začatí administratívneho vyšetrovania a o poverení vyšetrovateľa, ktorý nepracuje na GR pre personál, týmto vyšetrovaním uplynulo šesť mesiacov, pričom toto rozhodnutie bolo prijaté 9. júna 2008. Ide teda o lehotu, ktorá je o dva mesiace dlhšia ako štvormesačná lehota stanovená v článku 90 ods. 1 služobného poriadku na vznik konkludentného rozhodnutia o zamietnutí žiadosti.

- 188 Z judikatúry týkajúcej sa žiadostí o pomoc podľa článku 24 služobného poriadku však vyplýva, že nie je vylúčené, že objektívne dôvody, ktoré môžu vyplývať najmä z organizácie vyšetrovania, môžu odôvodňovať, aby lehota na začatie uvedeného vyšetrovania bola dlhšia (rozsudok Komisia/Q, už citovaný, bod 105). V prejednávanej príhode vzhľadom na opodstatnené rozhodnutie poveriť vyšetrovaním osobu, ktorá nepracuje na GR pre personál, a na dĺžku žiadosti o pomoc, ktorá má približne tisíc strán, toto omeškanie Komisie nemožno považovať za neprimerané.
- 189 Naproti tomu, v súvislosti s obdobím od 9. júna 2008 do 9. marca 2009, keď vyšetrovateľ vyzval žalobkyňu, aby vypovedala ako svedok v administratívnom vyšetrovaní, Komisia uznáva, že „nebol urobený nijaký formálny vyšetrovací úkon“, za čo sa vyšetrovateľ žalobkyni viackrát ospravedlnil. Komisia odôvodňuje toto omeškanie pracovnou záťažou vyšetrovateľa spôsobenou jeho nedávnym vymenovaním za riaditeľa. Táto úvaha však nemôže odôvodniť skutočnosť, že počas vyššie uvedených deviatich mesiacov vyšetrovanie zostalo na mŕtvom bode. Ak vyšetrovateľ nebol schopný plniť si úlohy v rámci vyšetrovania, prináležalo Komisii, aby vymenovala iného vyšetrovateľa alebo v každom prípade usporiadala jeho činnosti tak, aby tým vybavovanie žiadosti žalobkyne nebolo počas takého dlhého obdobia spomalené.
- 190 Čo sa týka obdobia od 9. marca 2009 do 23. apríla 2010, keď vyšetrovateľ predložil svoju správu generálnemu tajomníkovi Komisie, Komisia odôvodňuje dĺžku konania zložitou vyšetrovaním a „veľkým počtom“ vypočítaných osôb, medzi ktorými boli aj viacerí bývalí úradníci, ktorí odcestovali z Belgicka. Hoci zo záverečnej správy o vyšetrovaní vyplýva, že Komisia vypočítala len dvanásť osôb, z ktorých len tri boli na dôchodku, nezdá sa, že dĺžka tejto fázy je vzhľadom na celkovú zložitú vyšetrovania neprimeraná.
- 191 Napokon generálny tajomník Komisie prijal 7. júna 2010 sporné rozhodnutie. Ako však Komisia sama vysvetlila v liste z 15. septembra 2010 zaslanom právnenému zástupcovi žalobkyne, z dôvodu „administratívneho pochybenia“ bolo rozhodnutie zaslané žalobkyni až 10. augusta 2010.
- 192 Z toho vyplýva, že z celkovej dĺžky vyšetrovania, ktorá predstavuje 32 mesiacov, uplynulo až 11 mesiacov – od 9. júna 2008 do 9. marca 2009 a od 7. júna 2010 do 10. augusta 2010 –, počas ktorých nebol uskutočnený nijaký úkon, pričom Komisia nie je schopná náležite odôvodniť tento nedostatok. Samotné uvedenie pracovnej záťaže vyšetrovateľa alebo administratívneho pochybenia totiž nemôže odôvodniť dĺžku vyšetrovania.
- 193 Dĺžku vyšetrovania teda nemožno považovať za primeranú a postup Komisie nemožno považovať za zodpovedajúci jej povinnosti starostlivosti.
- 194 Za týchto okolností pritom nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla žalobkyni, nemožno úplne nahradiť zrušením sporného rozhodnutia. Z dôvodu čiastočného zrušenia sporného rozhodnutia sa žalobkyňa opäť nachádza v situácii vyčkávania na definitívne ukončenie konania začatého podľa článku 24 služobného poriadku v nadväznosti na jej žiadosť z 5. decembra 2007. Takéto predĺženie situácie vyčkávania a neistoty vyvolané protiprávnosťou sporného rozhodnutia predstavuje nemajetkovú ujmu.
- 195 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody sa Súd pre verejnú službu domnieva, že návrh na náhradu nemajetkovej ujmy súvisiacej s neprimeranou dĺžkou konania a s porušením povinnosti starostlivosti je dôvodný, a ukladá Komisii povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu, ktorú *ex æquo et bono* odhaduje na 6 000 eur.

O trovách

- 196 V súlade s článkom 87 ods. 1 rokovacieho poriadku, pokiaľ ďalšie ustanovenia ôsmej kapitoly druhej hlavy uvedeného rokovacieho poriadku neustanovujú inak, účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Podľa odseku 2

tohto istého článku môže Súd pre verejnú službu rozhodnúť, ak to vyžaduje spravodlivé zaobchádzanie, že účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť iba časť trov konania, prípadne ho vôbec nemusí zaviazat' na náhradu trov konania.

- ¹⁹⁷ Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že Komisia je účastníkom konania, ktorý vo veci nemal úspech v podstatnej časti. Okrem toho žalobkyňa vo svojich návrhoch výslovne navrhla uložit' Komisii povinnosť nahradiť trovy konania. Keďže okolnosti prejednávanej veci neodôvodňujú uplatnenie ustanovení článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku, musí Komisia znášať svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania, ktoré vznikli žalobkyni.

Z týchto dôvodov

SÚD PRE VEREJNÚ SLUŽBU (druhá komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. **Rozhodnutie Európskej komisie zo 7. júna 2010 sa zrušuje v rozsahu, v akom ním bola odložená žiadosť o pomoc, ktorú podala pani Tzirani v súvislosti s psychickým obťažovaním, ktorého obeťou údajne bola od 1. októbra 2004.**
2. **Európska komisia je povinná zaplatiť pani Tziranievej sumu 6 000 eur.**
3. **V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.**
4. **Európska komisia znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania, ktoré vznikli pani Tziranievej.**

Rofes i Pujol

Boruta

Bradley

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 11. júla 2013.

Tajomníčka
W. Hakenberg

Predsedníčka komory
M. I. Rofes i Pujol